

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, τῇ 28^ῃ Ἰανουαρίου 1890, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10^ῃ πρὸ μεσημβρίας συνελθόντων ἑταίρων τεσσαράκοντα, κατέλαβε τὴν ἔδραν τοῦ προέδρου ὁ ἀντιπρόεδρος Σπυρ. Φιντικλῆς, ἅτε μὴ δυναθῆντος νὰ παρευρεθῇ τοῦ προέδρου Ἀλ. Κοντσοταύλου ἕνεκα ἀδιαθεσίας, καὶ προσεκάλεσε τὸν γραμματέα Στέφ. Κουμανούδη ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ ἔτος πεπραγμένων, ὅστις παρελθὼν ἀνέγνω αὐτὴν ἔχουσαν ὡς ἑξῆς·

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Τὸ Συμβούλιον ἐρχόμενον σήμερον νὰ λογοδοτήσῃ ἐνώπιόν σας ὄχι ἄρτιον, διὰ τὸν περὶ τὰ μέσα τοῦ λήξαντος ἔτους συμβάντα θάνατον ἐνὸς τῶν παλαιωτάτων μελῶν αὐτοῦ, τοῦ Εὐθυμίου Καστόρη, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ἐκ καθήκοντος ἐν τοῖς πρώτοις μνημονεύει ταύτης τῆς ἀπωλείας, ἣν ὑπέστη ἡ Ἐταιρία ἡμῶν.

Ὁ μακαρίτης ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν διαρκῶς σχεδὸν ἐξελέγετο σύμβουλος ὑπὸ τῶν ἑταίρων, ἐκτιμώντων ἐν αὐτῷ πρὸς τῇ ἐπικτήτῳ παιδείᾳ ἔτι καὶ τὴν φυσικὴν δραστηριότητα καὶ τὸν ζῆλον, ὃν εἶχεν ὑπὲρ προκοπῆς τῶν τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας πραγ-

μάτων. Ταῦτα ἐδειξε τὰ ιδιώματα εὐθύς ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1858 ἀναβιώσεως τῆς Ἑταιρίας εἰς ἐνεργὸν βίον, ὅτε καὶ ἀντὶ τοῦ μακαρίτου Πιπτάκη, τοῦ ψηφισθέντος μὲν γραμματέως, ὄντος δὲ πολυασχόλου, αὐτὸς τὰ πλείστα ἐν τῷ Συμβουλίῳ εἰσηγεῖτο καὶ διενήργει, ἐν τέλει δὲ τοῦ ἔτους ἐκείνου καὶ τὴν πρώτην συνέταξεν ἐνιαυσίαν ἔκθεσιν τῶν ἔργων τῆς Ἑταιρίας, ὕστερον δὲ συνεχῶς ἐγένετο χρήσιμος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀρχαιολογικῶν αὐτῆς ἐργασιῶν, ὡς μέλος μάλιστα πολλῶν κατὰ καιροὺς ἐπιτροπῶν πρὸς διεξαγωγὴν δυσχερῶν ὑποθέσεων. Συνέγραψε δὲ καὶ ἐξέδωκε καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1837 μέχρι τέλους τοῦ 1879, ἱστορίαν τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ Ἑταιρίας, ἅπαξ δ' ἐν ἔτει 1881 καὶ προήδρευσεν αὐτῆς εὐδοκίμως. Δι' ἃ πάντα εὐλογεῖσθω δικαίως ἡ μνήμη τοῦ ἐκλιπόντος ἀνδρός.

Λυπηρὸν δέ, ὅτι μετὰ τεσσάρων ἔτι ἄλλων ἀποθανόντων κατὰ τὸ ἔτος ἑταίρων ἔχομεν νὰ καταλέξωμεν καὶ ἓνα νέον τὴν ἡλικίαν καλλιεργητὴν τῆς ἀρχαιολογίας, τὸν ἐκ Νάξου Κωνσταντῖνον Δαμιράλην, ὅστις διατελέσας ἐπὶ τινα χρόνον καθηγητῆς γυμνασίου ἔγνω ὕστερον ν' ἀπέλθῃ εἰς Γερμανίαν χάριν τελειοτέρας μορφώσεώς του εἰς ἣν ἐκ φύσεως ἔκλινεν ἐπιστήμην, ἀλλὰ ἐκεῖ νοσήσας ἐν τῷ μέσῳ τῶν σπουδῶν του ἐτελεύτησε.

Μεταβαίνει νῦν ὁ λόγος εἰς τοὺς ζῶντας καὶ ἐνεργοῦντας ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας, πάντοτε κατὰ τὰ ἀνάκαθεν εἰθισμένα συντόμως.

Λέγομεν λοιπόν, ὅτι τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὸ μητρώον τῆς Ἑταιρίας ἑταῖροι πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἐνεγράφησαν νέοι εἰκοσιτέσσαρες, ὧν δύο οἰκοῦσιν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ, εἰς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Αἰγύπτου καὶ εἰς ἐν Πιερουπόλει τῆς Ῥωσσίας, οἱ εἰκοσιδύο δὲ ἐν Ἀθήναις.

Ἐκ τοῦ μεγάλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ἀπὸ ἐτῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ μητρώον καὶ διεσπαρμένων ὄντων πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, συνδρομὴν ἐντὸς τοῦ ἔτους κατέβαλαν ἑταῖροι 213, καὶ δὴ 192 ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις οἰκούντων, 12 ἐκ Πειραιῶς, 1 ἐκ Κερκύρας, 8 ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ἐπι συνόδραμαν τέσσαρα σωματεῖα ἦτοι κοινά, τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Πανεπιστήμιον δραχμαῖς χιλιάς, δύο δῆμοι τοῦ βασιλείου,

ὁ τῶν Πειραιέων δρ. 100, ὁ τῶν ἐν Σύρῳ Ἑρμοπολιτῶν δρ. 200, καὶ μία ἱερὰ μονή, ἡ τῆς Πεντέλης δρ. 100.

Τὰ ὀνόματα πάντων τῶν συνδραμόντων καὶ τὰ ποσὰ τῶν ἐκάστου συνδρομῶν θέλουσιν ἀναγραφῆ ἐν τέλει ταύτης τῆς ἐκθέσεως καὶ μετ' αὐτῆς συνεκδοθῆ.

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων καὶ ἐκ τῶν ὀνομασιῶν τόπων δῆλον γίνεται, ὅτι μόνοι σχεδὸν οἱ ἐν Ἀθήναις οἰκοῦντες τακτικὴν καταβάλλουσι συνδρομὴν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας. ("Ἄλλο αἱ ἐκτάκτως ἐνίοτε ἐρχόμεναί ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ γενναῖαι χρημάτων προσφοραί, ὅπως πέρυσι καὶ κατ' ἄλλα πρότερα ἔτη). Αἱ δὲ ἐπαρχίαι τοῦ βασιλείου, ἀπὸ τινος μάλιστα χρόνου, ἢ οὐδόλως ἢ ἐλάχιστα συντελοῦσιν εἰς τὰ κοινῇ τὸ ἔθνος ὠφελούντα ἀρχαιολογικὰ ἔργα, ἐνῶ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις πολλὰς δραχμῶν μυριάδας κατὰ καιροὺς ἐδαπάνησε καὶ δαπανᾷ ἡ Ἑταιρία ἡμῶν. Ἄν δὲ ἔλειπε καὶ τὸ ἀρχαιολογικὸν λαχεῖον, οὐ κληροὶ πωλοῦνται καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, θὰ ἔμεναν αὐταὶ ὅλως ἀσυντελεῖς. Εὐχόμεθα νὰ μεταβλήθῃ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ κατάστασις αὕτη τῶν πραγμάτων καὶ νὰ διαθερμανθῶσιν ὅπως οὖν οἱ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος εὐποροὶ πολῖται ὡς καὶ τὰ σωματεῖα πρὸς σύμπραξιν τακτικὴν μετὰ τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπὲρ συντηρήσεως καὶ ἀναδείξεως τῶν τιμιωτάτων προγονικῶν μνημείων. Ἡ περιοδικῶς ὑπὲρ τούτων διδομένη συνδρομὴ, ὅσον καὶ ἂν εἶναι μικρὰ παρ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν συντρεχόντων, θὰ αὐξάνῃ ὄχι ἀσημάντως τοὺς πόρους τῆς Ἑταιρίας, θὰ ἐπιδρᾷ δέ, νομιζομεν, εὐεργετικῶς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς συντρέχοντας, ἅτε ἐνθυμίζουσα αὐτοῖς τὰ πρὸς τὸ ἔθνος ὀλοσχερέστερα καθήκοντά των. Θὰ ἐξεγείρεται οὕτως ἐκάστοτε ἡ κοιμωμένη ἔτι παρ' ἡμῖν φιλοκαλία, στοιχεῖον ἀπαραίτητον πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ τελειότερον μὶμῶσιν χαρακτῆρος καὶ φρονήματος Ἑλληνικοῦ. Ἐκαστος τῶν τακτικῶς συντρεχόντων βλέπων, ὅτι καὶ διὰ τῆς ἰδίας του συνδρομῆς περιέπονται καλῶς τὰ ἀπαράμιλλα τῆς Ἑλλάδος ἀρχιτεκτονικὰ μνημεῖα καὶ πληροῦνται τὰ Μουσεῖα ἡμῶν δι' ἔργων ἐπιφανῶν τῆς πλαστικῆς καὶ τῆς γραφικῆς, θὰ δικαιούται νὰ λέγῃ εὐφροσύνως· «δηλονότ' ἐν τᾷ γὰ κήγῶν τις φαίνομαι ἡμεῖς». Εἶεν.

Ἄποια δὲ νῦν ἢ ἐν γένει κατάστασις τοῦ χρηματικοῦ τῆς

Ἑταιρίας, βλέπετε μὲν καὶ ἐκ τοῦ διανενημένου εἰς πάντας ὑμᾶς σήμερον ἐντύπου φύλλου τοῦ ἰσολογισμοῦ, θέλετε δὲ ἀκούσῃ μετ' ὀλίγον καὶ παρὰ τοῦ ταμίου τῆς Ἑταιρίας.

Ἔργα ἀρχαιολογικὰ ἐντὸς τοῦ ἔτους διεξήχθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου χρήμασι τῆς Ἑταιρίας τὰ ἐξῆς· πρῶτον

Ἀνασκαφαί· ἐγένοντο δὲ ἕξ, μία μὲν ἐν Ἀθήναις, πέντε δ' ἔξω τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ ἐν Ἀθήναις γενομένη δὲν ἦτο, ὡς θὰ ἐπροτίμα βεβαίως τὸ Συμβούλιον, ἐξακολούθησις ἄλλης τινὸς προτέρας, καταλειφθείσης ἐξ ἀνάγκης, ὅπως σχεδὸν πάντοτε, ἀτελοῦς, ἀλλ' ὅπως νέα ἐπιχειρήσις, ὑποδειχθεῖσα εἰς τὴν Ἑταιρίαν ὡς ἀνεπίδεκτος ἀναβολῆς, ἐκ τυχαίας ὅπως περιστάσεως, τῆς ἐξῆς·

Ἐνῶ τέλη Μαιῶν ἐσκέπτετο τὸ Συμβούλιον μεταξὺ ἄλλων ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν ἐργασιῶν, νὰ ἀρχίσῃ καὶ ἐδῶ ἀνασκαφὴν ἐν τῷ ἐμβαδῷ τῆς καθαιρεθείσης πρὸ πολλοῦ οἰκίας τοῦ Λύτσια, τῆς παρὰ τὸ ὠρολόγιον Ἀνδρονίκου τοῦ Κυρρόρητου, καὶ εἶχε ζητήσῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τόπον κατάλληλον, εἰς ὃν νὰ ἀποκομισθῶσι τὰ ἐκσκαφησόμενα χῶματα, ἐπροτάθη εἰς αὐτὸ παρὰ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν, τοῦ καὶ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων, νὰ ἐρευνησῇ διὰ σκαφῆς ἐν μικρὸν ψηφιδοστρώτου δαπέδου μέρος, ὃ εἶχε τότε φανῆ κατὰ τὰς ἐργασίας τὰς γινομένας πρὸς διακόσμησιν καὶ φύτευσιν τοῦ εὐρέως χώρου τοῦ πρὸς νότον καὶ δυσμᾶς τοῦ Ζαππείου μεγάρου, καὶ δὴ παρὰ τὸ βόρειον πεζοπάτιον τῆς νεοκατασκευάστου λεωφόρου Ὀλγας. Ἐπειδὴ δὲ πρὸ μηνῶν τινῶν, ὅτε τὸ ὄλον πλάτος τῆς λεωφόρου ταύτης ἰσοπεδοῦτο, εἶχον ἐκκαλυφθῆ θεμέλιοι τινες καὶ ἐξήχθησαν ἐκεῖθεν ποθεν (1) γλυπτὰ μάρμαρα τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἃ περιῆλθον εἰς τὸ Κεντρικὸν Μουσεῖον, ὄντα ὄχι ἀνάξια λόγου (2), παρείχετο τῇ Ἑταιρίᾳ ἐλπίς ὁμοίων εὐρημάτων ἐκεῖ πλησίον, ἃν ἀπεφάσιζε ν' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον, ὅπερ καὶ δὲν ἐφαίνετο ὅτι θ' ἀπαιτήσῃ πολὺν χρόνον καὶ πολλὴν δαπάνην, καθ'

(1) Ἐκφραζόμεθα οὕτως ἀοριστότερον, ἐπειδὴ αἱ ἐργασίαι ἐκεῖναι αἱ ὀδοποιητικαὶ δὲν ἐγένοντο ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς Ἑταιρίας, οὐδὲ ἔγνωμεν ποῦ ἀκριβῶς τῆς ὁδοῦ καὶ ἐν ποίσις θεμέλιοις εὐρέθησαν τὰ γλυπτὰ μάρμαρα.

(2) Ἰδίως μία καλῶς σφωζομένη προτομὴ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ.

ὄσον τὸ αὐτόθι ὕψωμα ἤδη πρότερον εἶχεν ἐν μέρει ταπεινωθῆ. Ἐδίδετο δὲ εἰς τὴν Ἑταιρίαν καὶ ὑπόσχεσις, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπίων, ἂν μετὰ τὴν διὰ σκαφῆς ἔρευναν τοῦ τόπου ἀνεφαίνετό τι ἐκεῖ κτίσμα ἄξιον λόγου, ἤθελε τὸ διατηρήσῃ αὐτή, καὶ περικοσμοῦσα αὐτὸ μάλιστα ἰδίᾳ δαπάνῃ, καθὼς περίπου ἐποίησε πέρυσι διὰ τὸ φανέν ἐπὶ τῆς ἀπέναντι πλευρᾶς τῆς λεωφόρου βαλανεῖον. Οὕτω λοιπὸν ἐπελάβετο τοῦ ἔργου ἡ Ἑταιρία τῆ 8 τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, καὶ μετὰ μικρὸν ἤρχισαν φανερούμενα τὰ ἐδάφη κατασκευῆς μεγίστου καὶ ἰδιοσχῆμου οἰκοδομήματος τῶν μετὰ Χριστὸν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καθὼς ἐδηλοῦτο ἐκ πολλῶν τεκμηρίων, ὅπερ ὁμως εἶχεν ἐρειπωθῆ πρόπαλαι καὶ ὑπέστη ὡσάυτως πρόπαλαι καὶ μετασκευᾶς εἰς πολλὰ μέρη εὐδιαγνώστους, ἦτο δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐκτισμένον μετὰ πολυτελείας μὲν καὶ εὐπρεπειᾶς ἐπιδεικτικῆς, ἔχον τὸ πάλαι ἐσωτερικῶς τοὺς τοίχους πανταχοῦ σχεδὸν μαρμαρίναις πλαξίν ἐνδεδυμένους (1) καὶ ἐδάφη ἐκτενῆ μαρμαρόστρωτα ἢ ψηφιδόστρωτα καὶ περὶ αὐτὰ στοιχοῦς κίωνων, ἄλλως δὲ ὄχι στερεᾶν πολὺ ἐδείκνυε τὴν ἐκ λίθων παντοίων καὶ πλίνθων ὀπτῶν ἐναλλάσσουσαν τοιχοδομίαν (2).

Δύο δὲ ἐβλέπομεν διακρινόμενα ὡς τὰ ἐπιφανέστατα αὐτοῦ καὶ παράλληλά πως μέρη, ἓν μὲν ἡμικυκλικῶς σχήματος ὑπαίθρον πλακόστρωτον μὲ στοὰν πέριξ κιονοστήρικτον πρὸς τὰ ἔσω καὶ δωμάτια ὀπισθεν συγκοινωνοῦντα πρὸς αὐτήν, οὖσαν ὅλην ψηφιδόστρωτον (3), καὶ μὲ μακρὰν τινα, ὄχι πολὺ βαθεῖαν καὶ πλα-

(1) Πολλαχοῦ μὲν ἡ μαρμάρωσις αὕτη σφίζεται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον, ἐπὶ τῶν κτιστῶν τοίχων, περιεργωτάτη δὲ εἶναι εἰς ἐν τῶν ὀπίσω τοῦ ἡμικυκλίου δωμάτων, ὅπου ἡ διὰ τὴν τοῦ ἐδάφους πρὸς ἀνατολὰς ταπεινότητα περικοπέισα ὡς βαθμῆς φυσικῆ κιμωλία ἐφάνη οὐσά ποτε περιβεβλημένη πλαξὶ μαρμαρίναις, ὡς ἐμαρτύρησαν τὰ περισωθέντα αὐτῶν λείψανα.

(2) Ἡ τοιχοδομία αὕτη, παρατηροῦμεν, ὅτι λόγῳ κανονικότητος καὶ ποιῶ τῆς συνδετικῆς ὕλης πολὺ ὑπολείπεται τῆς ὀρωμένης ἐν τοῖς διαχωρίσμασι τοῦ μεγάλου ἐν Ἀθήναις Ῥωμαϊκοῦ κτίσματος τοῦ κοινῶς καλουμένου « τετραγώνου τοῦ Ἀδριανοῦ ».

(3) Ἡ στρωθὸς ταύτης τῆς στοᾶς, ὡς καὶ πάντων τῶν ἄλλων μερῶν τῆς ὅλης οἰκοδομῆς, ὅπου διεσώθη, ἂν θεωρήσῃ τις τὸ ποικιλόχρωμον τῶν ψηφίδων καὶ τὸν καθόλου διακοσμητικὸν τρόπον, δὲν διαφέρει πολὺ τῶν στρώσεων, ὅσαι ἐγνώσθησαν μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσαι παλαιόθεν ἐν Ἀθήναις. Ἐχει ἐν πλαισίῳ διαφόροις σχήματα γεωμετρικὰ σειρᾶς κισσοφύλων, καὶ ἄλλων φυτῶν, φολίδας, ἀν-

τεῖαν ὑδροθήκην ἐν τῇ χορδῇ τοῦ ἡμικυκλίου καὶ ἄλλην ὁμοίαν ἐσωτέρω παράλληλον αὐτῆς πολὺ στενοτέραν καὶ ἀβαθεστέραν. Ἔτερον δὲ μέρος πολὺ μεγαλλίτερον, ὅπερ ἦτο εὐρὺς τετραγωνικὸς χῶρος μέτρων γαλλικῶν 40×35 , ὅλως κενὸς τὰ ἐντὸς καὶ ἄστρωτος, περιειλημμένος δὲ διὰ κιονοστηρίκτου καὶ αὐτὸς στοᾶς (1), πρὸς τὰ ἔσω κατὰ τὰς τέσσαρας πλευράς του, ὧν μόνῃς τῆς βορείου τὸ ἔδαφος εὐρέθη ὄν ψηφιδόστρωτον, τὸ δὲ τῶν τριῶν ἄλλων πλευρῶν ἀφέθη ἐξ ἀρχῆς, ὡς ὑποθέτομεν, ἄνευ πάσης στρώσεως διὰ ψηφίδων ἢ πλακῶν. Πέριξ δὲ τῆς στοᾶς ταύτης καὶ συγκοινωνοῦντα αὐτῇ ἐξετείνοντο πολλὰ δωμάτια, πλείονα μὲν πρὸς ἀνατολάς, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄρκτον καὶ πρὸς δυσμὰς ὅχι ὀλίγα, ὧν τινὰ καὶ ἐπὶ διαφόρου ὕψους, κατὰ τὴν πάλαι φυσικὴν τοῦ τόπου ἀνωμαλίαν. Πρὸς τούτοις ἀγωγοὶ καὶ ὄχετοι κτιστοὶ ἐκ λίθων ἢ κεράμειοι εὐρίσκοντο πρὸς διοχέτευσιν ὑδάτων (2) εἰς διάφορα χωρίσματα τῆς οἰκοδομῆς. Τῶν χωρισμάτων δὲ τούτων ἐν μόνον ἐφάνη ἔχον σχῆμα σαφὲς λουτήρας ἐπιμήκους ἀμφιστρογγύλου μετὰ ἐδωλίων χαμηλῶν. Ὑπόκαυστον δὲ βαλανείου ἀνεζήτηθη μὲν ἐπιμελῶς, ἀλλ' οὐδαμοῦ εὐρέθη σφιζόμενον, οὐδὲ κἂν τροχοὶ κεράμειοι ἐσκορπισμένοι που ἐν τοῖς ἔρειπίοις, ἐξ

θεμοειδεῖς περιπλόκους κύκλους κττ. μόνον δὲ γαστρῶν καὶ εἰκόνων ζώων σπρεῖται, ὅποια ὑπάρχουσι ἐν τῷ μεγάλῳ ψηφοθηματι τῶν ἀνακτόρων καὶ ἐν τοῖς ἡμικυκλίοις τοῦ «τετραγώνου τοῦ Ἀδριανοῦ».

(1) Οἱ κίονες αὐτῆς θὰ ἦσαν κατὰ τι μεγαλλίτεροι τῶν τοῦ ἡμικυκλίου ὡς μαρτυροῦσιν αἱ σφιζόμεναι βάσεις.

(2) Τῶν ἀγωγῶν τούτων καὶ ὀχετῶν πλέον ἀξιοσημείωτος φαίνεται ὢν ὁ χωρῶν λοξῶς διὰ τῆς ψηφιδοστρώτου στοᾶς τοῦ ἡμικυκλίου πρὸς τὸ μαρμαρόστρωτον ὑπάθρον, ὑπ' αὐτὸ δὲ καὶ περαιτέρω πρὸς τὰ νοτιοδυτικώτατα μέρη τῆς ὅλης οἰκοδομῆς, ἐνθα αἱ μνημονευθεῖσαι ἀνωτέρω δύο μακρὰ ὑδροθήκαι πλησιάζουσι πρὸς ἄλλα δύο ὑπὸ γῆν χωνευτήρια ὑδάτων, ὧν τὴν χρῆσιν δὲν ἐπιχειροῦμεν νὰ ὀρίσωμεν ἡμεῖς, ὡς ὅλως ὄντες ἀνυδραυλίκευτοι. Ἠξιώσαμεν δὲ ἰδιαιτέρας μνείας τὸν διὰ τῆς στοᾶς χωροῦντα τοῦτον ἀγωγόν, μόνον καὶ μόνον διὰ τὸ ὅτι ὁ ἀρχιτεκτονήσας τὴν οἰκοδομὴν (καὶ νομίζομεν, αὐτὸς ὁ ἐξ ἐπαρχῆς, ὅχι δὲ μετασκευαστὴς τις), ἔκρινε νὰ ἀγάγῃ αὐτὸν οὕτως ὡς ὀρώμεν, λοξῶς, κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν συγκεντρικῶν γραμμῶν τοῦ ψηφοθημάτος καὶ δὲν ἐδίστασε τὴν τοιαύτην ἴξιν νὰ δηλώσῃ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ψηφοθημάτος διὰ κενῆς, ὡς εὐρέθη, ἀψηφιδώτου ταινίας (πλάτους ὡς ἐνὸς ποδός) ἣν καὶ διὰ δύο ἑκατέρωθεν αὐτῆς σειρῶν (σειριῶν) ἐκ φύλλων κισσοῦ ἐπλαίσωσεν. Ἢ ἀψηφιδώτος δὲ ταινία ὑφ' ἣν ὁ ἀγωγός, εὐρέθη παρ' ἡμῶν πλήρης χωμάτων, καὶ ἄγνωστον μένει, ἂν ἐπ' αὐτῶν ἦσάν ποτε πλάκες τεθειμέναι.

ᾧν τροχῶν συνέκειντο τὸ πάλαι οἱ κιονίσκοι τῶν ὑποκαύστων. Ὅθεν μετὰ τὴν ἀποκόμισιν τῶν πολλῶν χωμάτων, ἃ ἐνιαχοῦ (ιδίως ἐν τῷ τετραγώνῳ χώρῳ) καὶ εἰς τεσσάρων σχεδὸν μέτρων ὕψος ἀνέβαινον καὶ μετὰ τὴν τῶν αὐτόθι δένδρων ἐκρίζωσιν καὶ τὴν καθάραισιν τῶν ὄχι ὀλίγων ἐδῶ κ' ἐκεῖ διακριθέντων ὡς μεταγενεστέρων εὐτελῶν τοίχων καὶ ὑδροθηκῶν καὶ πίθων ἐνφοκοδομημένων σχεδὸν πανταχοῦ εἰς διάφορα ὕψη καὶ εἰς πλήθος μέγα, ἢ Ἐπιτροπὴ ἢ ἐφορεύουσα τὰς ἀνασκαφὰς βλέπουσα, ὅτι τὸ πέρας τῶν συνεχῶν τούτων καὶ παραδόξως περιπλόκων κτισμάτων οὐδαμοῦ ἐφαίνετο λῆγον πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολάς, εἰμὴ μόνον πρὸς δυσμάς, ἐνθα ἦτο ὁ φυσικὸς βράχος (1), ἠδημῶνει τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὸ ἀπέραντον τῆς ἐργασίας ἐξ ἧς χαμηλὰ μόνον καὶ ἄθλια τειχία καὶ φρέατα καὶ πίθαι πρὸ πάντων πολλοὶ εἰς φῶς ἤρχοντο (2). Οὕτω διέκοψε τὰς σκαφὰς περὶ τὰ μέσα Ὁκτωβρίου, χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ σχηματίσῃ γνώμην περὶ τοῦ δοτέου ὀνόματος εἰς τὴν συστάδα τῶν φανέντων κτισμάτων. Οἶκος πολυτελεῆς μεγιστᾶνος ἀνδρὸς τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἔχων καὶ λουτρικὰ χωρίσματα, δημόσιον οἰκοδόμημα τῶν αὐτῶν χρόνων, οἶον γυμνάσιον τυχόν, ἢ παλαιστρα, ἢ βαλανεῖον (3) ἢ νυμφαῖον,

(1) Κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς δυσμικῆς κλίσεως τὸν βράχον περιέκοψεν ὁ παλαιὸς ἀρχιτέκτων σχηματίσας κωνοειδῆ τινὰ ὄχι πολὺ μέγαν ὄγκον, ἐπίπεδον τὰ ἄνω, τὰς πλευράς του δὲ τὰς ἐσωτέρας πρὸς τὴν οἰκοδομὴν ἐπέχεισεν ὁμοίως ταῖς παρ' αὐτὸν παρόμοις καὶ δωμάτιοις. Ἀνωτέρω πρὸς βορρᾶν βλέπομεν σπηλαιώδεις τι χωνευτήριον ὑδάτων. Ἐπι ἀνωτέρω εἰσχωρεῖ εἰς τὸν βράχον ἐν ὁλοσκέπαστον ποτε δωμάτιον, ἐν ᾧ περιεσώθησαν ὄχι ἀλώθητα τοιχογραφήματα τινὰ, περὶ ᾧν λέγω τι καὶ κατωτέρω. Τέλος δ' ἀνωτάτω βλέπομεν εἰς τὸν βράχον πεποιημένην μεγάλην τετραγώνον εἰσοχὴν ὡς εὐρύχωρον δωμάτιον.

(2) Πίθων τοιούτων ἡμιφθάρτων αἱ κυκλοτερεῖς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους γραμμαὶ ἐφαίνοντο, πρὸ ἐτῶν, καὶ ἔξω τοῦ ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας σκαφέντος χώρου, πλείστα καθ' ὅλον ἐκεῖνο τὸ μέρος τὸ ἀπὸ τῆς οἰκίας Ὁρφάνιδου πρὸς τὰ κάτω, καὶ τις τῶν ἐπὶ τοῦ πεζοπατιῦ περιπατούντων τὰς ἠρίθμησέ ποτε ἕως 27, νῦν δὲ φαίνονται ὀλιγώτεροι, διὰ τὴν πέρυσι γενομένην αὐτόθι ἐπίχωσην, ἐν μέρει δὲ καὶ τὴν ἀπόξυρσιν τοῦ ἐδάφους ὑπὸ τῶν ὁδοποιῶν τῆς τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπῆς. Ἴσως οἱ πίθοι οὗτοι εἶναι ὑπολείμματα παλαιῶν ἐργαστηρίων τέχνης τινὸς βαναύσου, τῆς κναφευτικῆς, φέρ' εἶπεν, ἧς οἱ παλαιοὶ χρῆσιν πολλὴν ἐποιούντο. Οἱ δὲ ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἀνασκαφῆς εὐρεθέντες, περίεργον, ὅτι εὐρέθησαν πάντες σχεδὸν πεπωμασμένοι διὰ πλακῶν, ἄλλως δὲ κενοὶ ἢ πεπληρωμένοι χύμασι καὶ λίθοις, πλὴν ἐνός, ὅστις ἦν πλήρης φυτικῆς τινος ὕλης σσηπιᾶς, ἴσως κριθῆς.

(3) Οἱ θέλοντες αὐτὸ βαλανεῖον ἤκουον ἀντίφθῆσιν, πῶς τρία βαλανεῖα νὰ

ἦσαν ὀνόματα, προχείρως μὲν καὶ εὐχερῶς εἰς πάντων τὰ στόματα ἐρχόμενα, ἀλλὰ δυσκόλως ὑποστηριζόμενα διὰ καταδείξεως τῶν οἰκείων μερῶν, τῶν εἰς ἐκάστην τῶν οἰκοδομῶν τούτων προσκόντων κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς τέχνης. Πάντως ὅμως ἐσχετισμένα ἐκλινε νὰ θεωρῆ ἡ Ἐπιτροπὴ τὰ δύο μεγάλα μέρη τῶν ἐρειπίων τούτων, τὸ ἡμικυκλικὸν καὶ τὸ πρὸς ἄρκτον αὐτοῦ τετραγωνικόν, ἔννοεῖται δέ, μετὰ καὶ τῶν εἰς αὐτὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον προσανηκόντων χωρισμάτων, ὅχι βέβαια ἀκριβῶς, ἀφοῦ μεταξὺ των δὲν ὑπῆρξε δυνατὸν νὰ διακριθῶσιν ὁδῶν τυχὸν παλαιῶν γραμμαὶ καὶ διαστήματα.

Ἵστερον δὲ πάλιν ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνέλαβε τὰς σκαφὰς ἡ Ἐπιτροπὴ μετ' ἐλπίδος ἐσχάτης, μήπως τέλος εὐρεθῶσι τὰ ἄκρα τοῦ λαθυρινθώδους τούτου συμπλέγματος καὶ τὰς ἐξηκολούθησε μέχρι τέλους Νοεμβρίου. Τότε δὲ εἶδεν ἐμφανιζόμενας κατὰ τὸ δυτικοβόρειον μέρος τοῦ σκαπτομένου χώρου εἰς βάθος μιᾶς μόνον σπιθαμῆς γραμμὰς τινὰς τοίχων μεγαλολίθων, αἵτινες ἦσαν καὶ εἶναι αἱ μόναι ἀρχαίας καὶ στερεᾶς κατασκευῆς, ὅπως αἱ τῶν Ἑλληνικῶν χρόνων. Παρουσιάζουσιν αὐταὶ τρεῖς καὶ τέσσαρας δόμους ἐπαλλήλους ἐκ μεγάλων κανονικῶν πλίνθων λίθου πωρίνου, βεβαίως ὡς ἡμελείους δημοσίας τινὸς οἰκοδομῆς. Ἄλλ' ἐπειδὴ

ὑπάρχουσι τόσον πλησίον τὸ ἐν τοῦ ἄλλου ἐν τῷ εὐρεῖ μὲν ἄλλ' ὅχι καὶ ἀπεράντω χώρῳ τῷ μεταξὺ τοῦ Ζαππείου μεγάρου καὶ τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπίου, ἐκεῖνο δηλ. τὸ πλησιέστατα τῷ Ζαππεῖῳ καὶ ἐν μέρει ὑπ' αὐτὸ τὸ Ζάππειον πρὸ 16 ἐτῶν καταστραφὲν ἢ ἐπικαλυφθὲν παρ' ὧν οὐκ ἔδει, τὸ πέρυσι πρὸς νότον τῆς λεωφόρου "Ὀλγας φανέν, ὃ ἐν μέρει διετηρήθη, καὶ τοῦτο τὸ νῦν. Ἄλλ' ἦτο καὶ τις τῶν ἡμετέρων συναδέλφων ὁ λέγων, ὅτι τὰ τρία ταῦτα ἠδύναντό πως νὰ εἶναι καὶ ἐν σχέσει πρὸς ἄλληλα καὶ ἐν μὲν αὐτῶν λ.χ. νὰ εἶχε μᾶλλον τὰ τῆς ἰδίως βαλανεϊκῆς χρήσεως χωρίσματα, ἄλλο τὰ τῆς ἐν εὐμαρεῖα διατριβῆς τῶν θαμιστῶν, καὶ αὐτὸ οὐχὶ ἄνευ τῆς ἐξ ὕδατος παρεχομένης τῷ σώματι θεραπείας, ἄλλο τοὺς περιπάτους καὶ γυμναστήρια καὶ μελετητήρια κτλ. ὅπως ἐν Ῥώμῃ καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους αἱ μεγάλαι θέρμαι εἶχον πάντα ταῦτα τὰ μέρη. Ἐκρίναμεν δὲ ἡμεῖς ἀναγραφτέαν ἐδῶ τῇ γνώμῃ ταύτῃ, ὅπως περίπου τὴν ἠκούσαμεν, προσθέτοντες ἅμα καὶ τὸδε, ὅτι πρὸ ἐτῶν τριάκοντα, ὅτε ἐφάνη πρῶτον τὸ πρὸς τῷ Ζαππεῖῳ βαλανεῖον μεγάλης ἐκτάσεως, τινὲς λόγιοι τῶν ἐνταῦθα τὸ Λουκιάνειον σύγγραμμα « Ἴππίας ἢ βαλανεῖον » μελετῶντες, ἐπέθοντο, ὅτι ὅγι ἄλλο παρ' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἀμεληθὲν κτίσμα εἶχε ποτε ὑπ' ὄψιν γράφων ὁ ἐκ Σαμοσάτων σοφιστής, πειθόμενοι ἐκ τε ἄλλων τεκμηρίων καὶ ἐκ τοῦ προσάντους καὶ οὐκ ἐπιπέδου τόπου τοῦ περιγραφομένου κτίσματος.

ἀτελῆ ἦσαν τὰ ἄκρα τῶν γραμμῶν τούτων, τὸ βόρειον καὶ τὸ νότιον, πρὸς ἀνατολὰς δὲ συνεπλέκοντο μετὰ πολυσχήμεων νεωτέρων ἴσως προσκτισμάτων, δὲν παρείχον ἐνδόσιμον εἰς τὸν θέλοντα νὰ εἴπῃ τι ἀσφαλές περὶ τοῦ ὁποῖον ἄρᾳ γε θὰ ἦτό ποτε καὶ τοῦτο τὸ νῦν ἐν ἐρειπίοις μόνον ὑπολειφθὲν κτίσμα. Καὶ οὕτως ἔστη πλέον ἢ Ἐπιτροπὴ ἀποκαμουῖσα.

Ἀναθεωροῦσα δὲ ὕστερον τὴν ὅλην συστάδα τῶν κτισμάτων τούτων διηπόρει ἔτι καὶ τοῦτο, πῶς ἐκ τῶν δώδεκα βεβαίως ὑπαρξάντων ποτὲ κίωνων τοῦ ἡμικυκλίου καὶ ἐκ τῶν 38 περίπου τοῦ τετραγώνου περιστώφου οὐδὲ εἰς κίων ἢ τεμάχια κίονος βεβαία περιῆλθον μέχρις ἡμῶν, ἀλλὰ μόνον βάσεις ἐξ ἑπτὰ μαρμάρια ἐδῶ κ' ἐκεῖ κείμενα κατὰ χώραν (1), ὥστε καὶ ὑποψία νὰ ἐπέρχεται, μήπως ἐξ ἀρχῆς δὲν ἦσαν ἐκ λίθου τὰ σώματα τῶν κίωνων, ἀλλ' ἐκ τροχῶν ἴσως ὀπτῆς γῆς, ἀλλ' οὐδὲ τροχοὶ τοιοῦτοι εὔρεθῆσαν ἐν τόσῃ ἐκτάσει ἐρειπίων. Τὰ δὲ ὑπὲρ τοὺς κίονας ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, φαίνεται ὅτι δὲν ἠφανίσθησαν ἐντελῶς· διότι εἰς αὐτὰ δύνανται νὰ ἀνήκωσι τὰ σποράδην ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ καὶ ὀλίγον βορειότερον εὔρεθέντα Ἴωνικοῦ θριγκοῦ δεκαοκτῶ τεμάχια ἐκ λίθου πεντελικοῦ, παραδόξως δὲ πάντα ἀποτεθραυσμένα καθ' ὁμοίον τινα τρόπον εἰς ἰσομεγέθεις σχεδὸν ὄγκους, οἷον ἵνα μετακομισθῶσιν ἄλλοῦ που εὐκόλως, ὕστερον δ' ἐπὶ τόπου κατέμειναν χρησιμοποιηθέντα εἰς κτίσματα μεταγενέστερα ὡς κοινὸν ὑλικὸν τοίχων, ὅπως καὶ τὰ εὔρομεν τῷ ὄντι (2). Ἀλλὰ

(1) Κυρίως εἰπεῖν κατὰ χώραν εὔρεθῆσαν, ἤτοι ἐπὶ τοῦ στυλοδάτου αὐτῶν, μόνον τρεῖς ἐκ τῶν τοῦ τετραγώνου περιστώφου, αἵτινες εἶναι καὶ μειζόνων διαστάσεων, αἱ δὲ ἄλλαι τοῦ αὐτοῦ περιστώφου καὶ αἱ δύο μικρότεραι αἱ ἐκ τοῦ ἡμικυκλίου, εὔρεθῆσαι διεσκορπισμέναι, ἐτέθησαν παρ' ἡμῶν ὕστερον εἰς προσηκούσας θέσεις.

(2) Τὰ τεμάχια ταῦτα διετήρησεν ἐπιμελῶς ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν ἐνὶ τόπῳ συνηνωμένα πάντα, ἵνα ὑπὸ εἰδικῶν ἀρχιτεκτόνων μελετηθῶσι κατὰ τὰς διαστάσεις των, καὶ γίνῃ φανερόν διὰ τί τὰ πλείστα αὐτῶν κατὰ τὸ ἔτερον ἄκρον των εἶναι ἀνεξέργαστα, ὡσανεὶ εἰσεχώρου που εἰς τοῖχον καὶ εἰς ποῖον ἄρᾳ γε εἰσεχώρου τοίχον. Ὅμοιως ἐξετάσεως δέονται καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης τρία μετρίου μεγέθους Ἴωνικὰ κιονόκρανα τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἵνα γνωσθῇ εἰς ὁποτέραν τῶν στοῶν ἀνήκουσιν, ἂν εἰς αὐτάς ὄντως ἀνήκουσιν καὶ δὲν εἶχον ἄλλοια κιονόκρανα οἱ κιονέες των· διότι εὔρεθῆσαν καὶ δύο κιονόκρανα, ὁμοιότατα τοῖς τοῦ ὀρολογίου Ἀνδρονίκου τοῦ Κυρήστου.

καί μετὰ ταῦτα πάντα γεινόμενα κατὰ τοὺς δυστυχεῖς χρόνους τοῦ μέσου αἰῶνος, πάλιν τὸ εἰς ὄψιν ἡμῶν ἐλθὸν οἰκοδόμημα, καί περ τόσον ἐλλιπές, κρίνεται ἄξιον λόγου, ὡς πρωτοφανές διὰ τὰς Ἀθήνας διὰ τε τὸ γενικὸν αὐτοῦ σχέδιον καὶ διὰ μερικότητάς τινας, ἐξ ὧν δεικτικῶς μόνον δύο τρεῖς ὑποσημαίνομεν ἐνταῦθα.

Ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ περιεσώθη κατὰ χώραν μεταξὺ δύο βάσεων κιονῶν δοκὸς μαρμαρινὴ βαθμιδοειδὴς κατὰ τὸ φαινόμενον, περιλαξευμένη δὲ οὕτω ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐκάτερα τὰ ἄκρα τῆς, ὥστε νὰ ἐναρμόζῃ ἀκριβῶς εἰς τὰς εἰσοχὰς καὶ ἐξοχὰς τῶν σπειρῶν καὶ κυματίων τῶν βάσεων, ὡς μέρος δηλ. κατώτατον τειχίου πληροῦντός ποτε πάντα τὰ μετακίονια διαστήματα, μέχρι πόσου ὕψους, ἄδηλον. Τόσον μόνον διαγινώσκειται, ὅτι τὸ οὕτω νῦν πρῶτον ἐν Ἀθήναις, ἴσως καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, ἐμφανισθὲν ἀρχιτεκτονικὸν τοῦτο εἶδος θὰ εἶναι οἱ παρὰ Ῥωμαίοις καλούμενοι *plutei*. Τὸ πάχος δὲ ὅμως τοῦ τειχίου ἐν τῇ ὀλοκληρίᾳ του θὰ ἦτο ἄλλο τόσον, διότι ἡ μόνη αὕτη περισωθεῖσα δοκὸς ἔχει ὀπισθεν δύο ἐξ ὁπῶν προέχοντα μολύβδινα ὀγκίδια, δηλωτικὰ τοῦ ὅτι συνήπτετό ποτε μετ' ἄλλης ἔτι μαρμαρινῆς δοκοῦ. Καὶ βεβαιοῦται τοῦτο ἐκ τῶν ὁμοίων τειχιῶν, τῶν πληρούντων ποτὲ καὶ τὰ τῆς τετραγώνου στοᾶς μετακίονια διαστήματα. Ἐν ἐκείνοις βλέπομεν, ὅπου ἐσώθη, τὸ πάχος διπλοῦν, κατεσκευασμένον δὲ εὐθὺς ἀπὸ τοῦ στυλοβάτου οὐχὶ μαρμαριναῖς δοκοῖς, ἀλλὰ ὀπτοπλίνθοις καὶ περιβεβλημένον μόνον λεπταῖς μαρμαριναῖς πλαξίν.

Ἄλλο πρωτοφανές διὰ τὰς Ἀθήνας. Σποράδην ἐν τοῖς χώμασιν εὐρέθησαν πολλὰ μικρὰ σωμάτια μαρμαρίνα, (καὶ ἐκ κόγχης δὲ ἦτοι μαργαριτορρίζης ὀλίγα) δύο τριῶν χρωμάτων, διαφόρων δὲ σχημάτων, ἐλικοειδῶν, φυλλοειδῶν καὶ γεωμετρικῶν, εἰργασμένα δὲ ἀκριβέστατα διὰ τόνου, ὥστε νὰ ἐναρμόζωσιν ἀλλήλοις τὰ διαφορόχρωμα χάριν ποιικιλίας. Ὑποτίθενται ταῦτα ὅτι εἶναι λείψανα διακοσμήσεως τοίχων ἢ ὀροφῶν (τοῦτο μάλλον, ἢ ἐπίπλων καὶ σκευῶν), εἰδός τι τῆς παρ' Ἑλλησιν ἐμπαιστικῆς, ἢ κυριολεκτικώτερον ἴσως, ἐμβληματικῆς, τῆς καὶ παρὰ Ῥωμαίους οὕτω καλουμένης τέχνης.

Τρίτον πρωτοφανές. Εύρέθησαν τέσσαρα μικρά, ὡς ἡμισείας ~~σπιθαμῆς~~ μαρμάρια Ἐρωτίδια, περίοπτα, ὄχι ἀνάγλυφα, κρατουντά τι ἐν χερσίν, ἢ κρατούμενά ποθεν ἢ κρεμάμενα ἀπὸ κλάδων ἢ ἀναρρήχόμενα ἐπὶ κλάδους, διότι καὶ πολλὰ τεμάχια λοξῶς ἐσχηματισμένων κλάδων μαρμαρίων εὐρέθησαν ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἐρωτιδίων τούτων. Δυσκόλως δὲ ταῦτα πρὸς ἄλληλα συναρμολογοῦνται οὕτως ὥστε νὰ νοηθῆ, πῶς ἤσάν ποτε συντεθειμένα τεχνικῶς καὶ ἰδρυμένα ἐπὶ βάσεων ἢ ἐπίπλων τινῶν. Εἶναι δὲ ἡ τέχνη τῶν Ἐρωτιδίων τούτων κατὰ τὴν διάπλασιν τῶν σωμάτων ὄχι ἀμελῆς ἐν τοῖς καθ' ὅλου, ἢ ἔκφρασις μάλιστα τῶν κεφαλῶν ἰκανῶς φυσικῆ καὶ παρεμφερῆς σχεδὸν πρὸς τὴν τῶν φημιζομένων ἀγγελουδίων τοῦ Ῥαφαήλου καὶ τοῦ Γουίδου Ῥένη.

Τοσαῦτα εἶπα περὶ τῆς μικροτεχνίας ταύτης, ὄχι ὡς πεφροντισμένης μελέτης ἀκροθίνια προφέρων εἰς μέσον, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον, ἵνα μὴ ἀποσιγήσω πράγματα ὅπωςδῆποτε ἀξιοπεριέργα καὶ ἵνα τις ἄλλος τεχνικὸς ἀνὴρ παρακινήθῃ εἰς συγκριτικὴν αὐτῶν μελέτην πρὸς ἄλλα ὅμοια ἀλλαχοῦ εὐρεθέντα, ἐν Ἰταλίᾳ τυχόν, καὶ ἐρμηνεύσῃ αὐτὰ προσηκόντως.

Νῦν δὲ προσθέτω ἔτι εἰς τὰ εἰρημένα καὶ τὰ ἐξῆς λίαν συνοπτικῶς. Εὐρέθησαν σποράδην ἐν τοῖς χώμασιν ἢ καὶ εἰς τοίχους ἐνεκτισμένα γλυπτὰ σώματα μαρμάρια Ἀθηνᾶς, Ἀφροδίτης, Διονύσου, Πανός, Σατύρου, χορευτριῶν, πάντα ὄχι μεγάλων διαστάσεων, ὧν τινα καὶ καλῆς καὶ ἐπιμελοῦς τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων τέχνης, μάλιστα δὲ μία κεφαλὴ ἀνδρὸς νέου καὶ ἄλλη γυναικὸς μὲ Ῥωμαϊκὴν κόμμωσιν διακρίνονται, ἔτι εἰς κορμὸς ἐνδεδυμένου ἀγάλματος, φυσικοῦ μεγέθους, ἐν πρόσωπον Μεδούσης καὶ ἐν μικρὸν ἀνακειμένου ἐν κλίνῃ ἀνδρὸς ὁμοίωμα, καὶ τέλος εἰς τὰ περιεργότερα ἀνήκει ἐν κυλινδροειδῆς ἢ κωνοειδῆς μαρμαρίνον σῶμα, ὄχι μεγαλλίτερον πῖλου ὑψηλοῦ φραγκικοῦ, διάτρητον δὲ καθέτως ἀπὸ τῆς κορυφῆς, τὴν ὅλην δ' ἐπιφάνειαν ἄνω τε καὶ κύκλῳ ἔχον περίγλυπτον μὲ κύματα, ἰχθύας, ὄστρακόδερμα. Προφανῶς ἐχρησίμευσέ ποτε ὁ λίθος οὗτος ὡς στῦλος ἢ βάσις ἀναβρυτηρίου τινὸς μικροῦ.

Δὲν νομίζομεν περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν ἔτι καὶ τόδε, ὅτι δύο, ἴσως καὶ τρία, ὀγκώδη τεμάχια λίθου πωρίνου εἰργασμένα ἀρχι-

τεκτονικῶς καὶ εὐρεθέντα ἐν τῷ τετραγωνικῷ χώρῳ εἰς ἰκανὸν βάθος ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἀνήκοντά ποτε εἰς τὸν περίβολον τοῦ Ὀλυμπίου καὶ δὴ ὡς κολοβά ἐπίκρανα τῶν αὐτοῦ ἀντηρίδων. Ταῦτα μετακομίσαντες εἰς τὸν ἐκ παλαιοῦ οἰκεῖον τόπον ἐτοποθετήσαμεν ὅπως ἠδυνήθημεν.

Χριστιανικῶν χρόνων πράγματα, πλὴν δύο τριῶν λύχνων πηλίνων μὲ ἐντυπον τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ πλὴν ἐνὸς λιθίνου ἀρτοειδοῦς σώματος, σταθμοῦ ἴσως, καὶ τινων χαλκῶν νομισμάτων τῶν Βυζαντινῶν βασιλείων καὶ ἐνὸς χρυσοῦ Κωνσταντινίου τοῦ πορφυρογεννήτου, ἄλλα δὲν εὕρομεν. Παλαιότερων δὲ χρόνων νομίσματα, οἷον Ἀττικά, Ῥωμαϊκὰ ὀλίγιστα χαλκᾶ καὶ κακῶς διατηρούμενα εὐρέθησαν, ὡσαύτως καὶ τινὰ Φραγκικὰ ἀργυρᾶ καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων χαλκᾶ.

Ἐπιγραφαὶ εὐρέθησαν 21, αἱ πλείσται κολοβαὶ καὶ ὀλιγογράμματοι, οὔτε ἄλλως πολλῆς σημασίας, πλὴν ἐνὸς ψηφίσματος (1) καὶ ἐνὸς βωμιδίου (2). Μία μόνη ἐξ αὐτῶν εἶναι Λατινική, πιθανῶς ἐπιτυμβία. Οὐδεμία δ' αὐτῶν μαρτυρεῖ τι περὶ τοῦ οἰκοδομήματος, πλὴν ἂν τις θεωρήσῃ ὡς τοιαύτην μάρτυρα, τὴν ἔχουσαν γυμνὸν τὸ ὄνομα τῆς *Ματιθίας σεβαστῆς* (ἀνεψιάς, ὡς ἄλλαχόθεν ἠξεύρομεν, τοῦ Τραϊανοῦ Καίσαρος καὶ γυναικαδέλφης τοῦ Ἀδριανοῦ), περὶ ἧς εἶπα τὸ δοκοῦν ἐμοί, ὅτε πρὸ ἕξ μηνῶν τὴν ἐξέδωκα ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἀθηνῶν ἐφημερίδι (γ'. περιόδου (1888) σελ. 200) ὅτι δηλ. θὰ ἐνετειχίσθῃ ἀνάστροφα ἐκεῖ ὅπου νῦν εὐρίσκεται ἡ ἔχουσα αὐτὴν πλάξ ὡς κατώφλιον θύρας (3), οὐχὶ πρὸ τοῦ γ' ἴσως, ἢ καὶ τοῦ δ' αἰῶνος μ. Χρ. καὶ δηλοῖ λοιπὸν οὕτω τοὺς χρόνους τῆς τοῦ οἰκοδομήματος μετασκευῆς, γενομένης ὅτε πλέον ἐξέπνεεν ὁ Ἑλληνοῤῥωμαϊκὸς βίος. Τὰ ἐγχρωμα κοσμήματα τὰ ἐπὶ τῶν τοίχων ἐνὸς τῶν ποτὲ θολοσκεπᾶστων μικρῶν δωματίων, τῶν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν ἄκρον τῶν ἐρείπιων, ἂν καὶ πολὺ πρόστυχα, ἐφρόντισε τὸ Συμβούλιον νὰ ἀπεικονί-

(1) Ἴδε αὐτὸ ἐκδεδομένον ἐν Ἐφημ. ἀρχαιολ. Ἀθηνῶν, γ'. περ. (1889) σελ. 58-59.

(2) Ἐξεδόθη ἐν Ἐφ. ἀρχ. Ἀθ. γ'. περ. (1888) σελ. 200.

(3) Ἐν τῷ ἐκδιδομένῳ νῦν σχεδίῳ τῶν ἀνασκαφῶν ἐσημειώθη ὁ τόπος τῆς τῷ γράμματι.

σθῶσι πιστῶς ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Καβερᾶου, καὶ διατηρεῖ τὰ ἀπεικονίσματα ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑταιρίας πρὸς μελέτην τῶν ἀρχαιολόγων. Ἴσως ἐξεταζόμενα εἰδικώτερον δηλώσωσι τι περὶ τῶν χρόνων, εἰς οὓς ἀνακτέα ἢ πρώτη ἢ ἡ δευτέρα μετασκευὴ τοῦ ὅλου μεγάλου κτίσματος, διότι δύσκολον φαίνεται νὰ παραδεχθῆ τις τὴν τέχνην των ὡς τῆς πρώτης κατασκευῆς.

Πάντων δὲ τῶν ἐρειπίων τὸ ἰχνογράφημα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀρχιτέκτονος ἐκπονηθὲν θέλει συνεκδοθῆ μετὰ ταύτης τῆς ἐκθέσεως. Ἦδη δὲ τὸ Συμβούλιον ὑπέβαλε γνώμην δι' ἀναφορᾶς του τῇ 16 Δεκεμβρίου πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργείον περὶ τοῦ πόσον μέρος τῶν φανέντων κτισμάτων θεωρεῖ διατηρήσεως ἄξιον καὶ πόσον ὄχι, ὅπερ τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων νὰ ἐπικαλυφθῆ, ὁ δὲ ὅλος χῶρος νὰ καταφυτευθῆ, καθὼς περίπου ὁ νοτιῶς τῆς λεωφόρου ἔτυχε πέρυσιν ὁμοίας ἐπιμελείας παρὰ τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην δρ. 16,893.60.

Μικρὸν δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου μέρος προσλογιστέον εἶναι εἰς ὀλιγοήμερόν τινα παραρτηματικῶς γενομένην ἐργασίαν ἐν τόπῳ οὐ πολὺ ἀπέχοντι, ἥτοι μετὰ τῆς πύλης Ἀδριανοῦ καὶ τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπιείου, καὶ περὶ αὐτῆς ἀποδίδομεν νῦν τὸν ὀφειλόμενον λόγον συντόμως. Ἐκεῖ πρὸ ἐτῶν τεσσάρων σκάπτουσα ἢ Ἑταιρία εἶχε μὲν βεβαιώσῃ δι' ἀκριβοῦς ἐρεύνης, ὅτι ἀπὸ τῆς δυτικοβορείου γωνίας τοῦ περιβόλου τῆς εἰς βᾶθος ἰκανὸν εὔρεθίσης σώας (1), οὐδεμία τὸ πάλαι γραμμὴ οἰκοδομικὴ ἦγετο, οὐσα πρὸς τὴν πύλην ἐν σχέσει οἰαδῆποτε, ἀλλ' ἔμενον ὅμως ἔτι ἄδηλον, ἂν τοιαύτη γραμμὴ δὲν εἶχέ ποτε κτισθῆ, ἄγουσα ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς προσόψεως τῆς πύλης πρὸς τὸ τοῖς πᾶσιν ἐμφανὲς ἡμικυκλικὸν ἐκεῖνο πρόσκτισμα τοῦ περιβόλου, οὗ ὁ ἀρχιτεκτονικὸς λόγος διετέλει ἀγνωστούμενος, ἡδύνατο δ' ἴσως νὰ γνωσθῆ ἢ τοῦλάχιστον εἰκασθῆ ἐξ ἐρέυνης ἐπιτοπίου. Περιεσκάφησαν λοιπὸν νῦν ἐπὶ ποσὸν τό τε ἀνατολικοβορείον καὶ τὸ νοτιοδυτικὸν ἄκρον τῆς πύλης καὶ οὐδὲν ἐφάνη προβᾶλλον πρὸς τὰ ἔξω θεμελίωμα, εἶτα ἤχθη τάφος τις ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ σημείου τοῦ ὑπὸ τὴν

(1) Ἴδε Πρακτικά τοῦ ἔτους 1886, σελ. 15 καὶ πίνακα 1.

καμάραν μέχρι τοῦ ἡμικυκλίου εἰς βάθος ἑνὸς περίπου καὶ ἡμίσεος μέτρου καὶ πλάτος ἴσον, καὶ πάλιν καὶ αὐτοῦ οὐδὲν ἐφάνη ἄξιον προσοχῆς εἰμὴ σωλῆνές τινες ὑδραγωγοὶ κεράμειοι μὲ διεύθυνσιν ἐπιεικῶς ἀνώμαλον πρὸς τὸν περιβόλον καὶ ἐν γένει πρὸς τὸν ἀνατολικώτερον χῶρον. Ὅθεν ὕστερον περιωρίσθημεν εἰς τὴν διὰ σκαφῆς ἀναζήτησιν τοῦ μέρους ἐκείνου τῆς τε βορείου καὶ τῆς δυτικῆς γραμμῆς τοῦ περιβόλου, ὅπερ πρότερον ἕνεκα τῶν σιδηρῶν ράβδων τοῦ τροchioδρόμου δὲν εἶχεν ἐρευνηθῆ, καὶ εὐρόντες ἐν βάθει τινὶ σφζομένην τὴν γραμμὴν ταύτην μεγαλόλιθον, ἐπέθεσαμεν ὕστερον ἄλλους ἀλλαχόθεν τῶν ἀνασκαφῶν εἰλημμένους λίθους, συντελέσαντες οὕτω τὴν κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο κλείσιν τοῦ περιβόλου, ἐκ τῶν ἐνότων ἐννοεῖται, καὶ ὅχι κατ' εὐπρέπειαν ἀρχιτεκτονικῆν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐργάται δημόσιοι ἐπελθόντες διεσχημάτισαν καὶ ἐκεῖνον τὸν τόπον πρὸς καταφύτευσιν καὶ τέλος συνῆψαν τῇ πύλῃ τὰ πρὸς δυσμᾶς ἐκατέρωθεν αὐτῆς νεωτερικᾶ τῆς ὁδοῦ περιζώματα, ὡς νῦν ὄρωνται.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν Ἀθήναις ἐγένοντο. Αἱ δ' ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκαφαὶ τῆς Ἑταιρίας ἐν τῷ ἔτει εἶναι πρῶτον ἢ ἐν *Μυκήναις* γενομένη κατ' ἐξακολούθησιν ἀπὸ τοῦ προτέρου ἔτους. Τοῦ ἐπιστατήσαντος ἐν αὐτῇ ἐφόρου Χρήστου Τσοῦντα ἐκθεσις ὑποβληθεῖσα εἰς τὸ Συμβούλιον ἔχει ὧδε·

« Ἐν *Μυκήναις* ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ ἐν τῇ σύριγγι, ἧς μέρος εἶχε καθαρισθῆ ἤδη τὸ 1888, καὶ κατὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν τῆς Ἀκροπόλεως, ἐνθα ἀπεκαλύφθησαν ἐρείπια οἰκιῶν ἀποτελουσῶν σύμπλεγμα λαθυρινθῶδες· ἀντὶ ὁδῶν ὑπάρχουσι διάδρομοι στενοὶ, ὑφ' οἷς εὐρίσκονται συνήθως ὑπόνομοι πρὸς διοχέτευσιν τῶν ὑδάτων μακρὰν τῶν οἰκιῶν καὶ ἔξω τῆς ἀκροπόλεως. Εὐρήματα ἐγένοντο ἐν τοῖς ἐρείπιοις τούτοις ἐλάχιστα, τὰ ἀξιολογώτερα δ' αὐτῶν εἶναι εἰς λίθος ἐγγεγλυμμένος διάτρητος, εἰς δακτύλιος χρυσοῦς ἐν μορφῇ ἀπλοῦ κρίκου, μία πόρπη χαλκῆ ὁμοία ταῖς ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1887 πίν. 9 ἀρ. 1,2 δημοσιευθείσαις, τεμάχια ἄλλων δύο ἴσως ὁμοίων πορπῶν, βελόνας ὁστέιναι καὶ χαλκαῖ, κοσμήματα ἐξ ὑελώδους μάζης, δύο πῆλινα σκεύη περιεργα τὸ σχῆμα καὶ δυσπερίγραπτα, τέσσαρα μεγάλα μολύβδινα ἀγγεῖα

(τὸ μέγιστον αὐτῶν ἔχει ὕψος 1,05 μ.) καὶ τέλος τριπτῆρ κωνοειδῆς λίθινος φέρων ἐσκαλισμένον τὸ σημεῖον $\bar{T}$ / . Τοσαῦτα περὶ τῶν ἐρειπίων τῶν οἰκιῶν.

Ἡ σύριγγξ, ἧς ἡ ἀρχὴ ἦτο ἤδη πρὸ πολλοῦ γνωστή, ἐσημειώθη δὲ καὶ ἐν τῷ χάρτη τοῦ Steffen, διασχίζει τὸ πάχος τοῦ βορείου τείχους τῆς ἀκροπόλεως μεταξὺ τῆς βορείας πύλης καὶ τῆς ΒΑ. γωνίας αὐτῆς, ἐξακολουθεῖ δὲ ὑπογείως καὶ ἐκτὸς τοῦ τείχους διευθυνομένη κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπ' ὀλίγον διάστημα πρὸς βορρᾶν, εἶτα πρὸς δυσμὰς καὶ κατόπιν βορειανατολικῶς· τὸ ὄλον μῆκος αὐτῆς τὸ ἕξω τοῦ τείχους εἶναι 40 μέτρων περίπου, ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔδαφος εἶναι κατωφερές, ὑπάρχουσι 16 μὲν βαθμίδες ἐν τῷ πάχει τοῦ τείχους, 83 δὲ ἕξω αὐτοῦ ἐκτισμέναι κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ πλάκων, δι' ὧν κατέρχεται τις μέχρι τοῦ πέρατος τῆς σύριγγος, ἔνθα εὗρηται φρέαρ τετράπλευρον βάρους 3,70 μ. περίπου, πλάτους δὲ πλευρῶν ἐνός μέτρου πρὸς 0,84 μ. Ἄνωθι ἀκριβῶς τοῦ φρέατος ἐπὶ τῆς στέγης ὑπάρχει ὀπή, εἰς ἣν καταλήγει ἕξωθεν ὑδραγωγεῖον ἐκ πηλίνων σωλήνων ἀπὸ βορρᾶ ἐρχόμενον (1). Ἴσως ὅμως ἀπωτέρω (διότι σῶζεται εἰς μῆκος μόνον 10,50 μ.) στρεφόμενον πρὸς ἀνατολὰς διηυθύνετο πρὸς τὴν Περσεῖαν πηγὴν, διότι μοι εἶπον, ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ μεταξὺ τοῦ πέρατος τῆς σύριγγος καὶ τῆς Περσεῖας εὗρέθησαν ἄλλοτε πολλοὶ ὅμοιοι σωλήνες ἐξ ὑδραγωγείου· ἐπειδὴ ὅμως πρὸς βορρᾶν τῆς ἀκροπόλεως εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ τείχους ἀναβρῦει ἄλλο ὕδωρ, ὀλίγον μὲν σήμερον ἀλλ' ἀέναον, δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὅτι τοῦτο διωχέτευετο εἰς τὸ φρέαρ τῆς σύριγγος· τοῦλάχιστον τοῦτο καὶ ἀγνωστότερον θὰ ἦτο εἰς τοὺς ἐχθροὺς καὶ εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ τὸ ὑπερασπισθῶσιν ἀπὸ τοῦ τείχους ἐν καιρῷ πολιορκίας. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη ὅμως τοῦτο, τῆς σύριγγος ὁ σκοπὸς εἶναι πρόδηλος· ἐπειδὴ διὰ τῶν μέσων καὶ γνώσεων, ἃς τότε εἶχον, δὲν ἠδύνατο ν' ἀναβιβάσωσιν ὕδωρ ἀπὸ τῶν πλησίον πηγῶν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, διωχέτευσαν αὐτὸ μέχρι τοῦ σημείου, εἰς ὃ μόνον του φυσικῶς ἠδύνατο νὰ φθάσῃ· ἐκεῖ κατεσκευάσαν δεξαμενὴν, ἣν ἠνῶσαν

(1) Διακοπειῶν τῶν ἀνασκαφῶν ἕνεκα τῆς εἰς Λακωνίαν ἀποστολῆς μου ἀπεκαλύφθη τὸ ὑδραγωγεῖον κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ 1890, ὀλίγον πρὸ τῆς τυπώσεως τῶν Πρακτικῶν.

μετὰ τῆς ἀκροπόλεως δι' ὑπογείου δρόμου· ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς οὔτε ἐκ τοῦ ὑδραγωγείου, οὔτε ἐκ τοῦ δρόμου ἐφαίνεται τι. Ἡ στέγη τῆς ἔξω τοῦ τείχους σύριγγος εἰς τὸ πρῶτον τμήμα, τὸ πρὸς βορρᾶν διευθυνόμενον, ἔχει καταπέσει, εἰς τὸ δεύτερον, τὸ πρὸς δυσμάς, σώζεται κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀποτελεῖται δ' ὑπὸ πλακῶν ὀριζοντίως ἐπικειμένων ἐπὶ καθέτων τοίχων, εἰς δὲ τὸ τρίτον τμήμα, τὸ ἔχον διεύθυνσιν βορειοανατολικήν, τὸ ὅποῖον εἶναι τὸ μέγιστον καὶ σώζεται κάλλιστα, οἱ τοῖχοι συγκλίνοντες ἀπὸ τῶν θεμελίων συνέρχονται ἄνω καὶ ἀποτελοῦσιν οὕτω καμάραν κατὰ τὸν γνωστὸν τρόπον τῆς μυκηναίας ἐποχῆς. Ὅμοίως εἶναι ἐκτισμένον καὶ τὸ ἐν τῷ πάχει τοῦ τείχους τῆς ἀκροπόλεως τμήμα. Τὸ ὕψος τῆς σύριγγος κατὰ τὸ πέρασ αὐτῆς εἶναι 4,50 μ. περίπου, τὸ δὲ πλάτος τοῦ μὲν δευτέρου τμήματος 1,55, τοῦ δὲ τρίτου 1,35 μ. Τοῦ τρίτου τμήματος οἱ τε τοῖχοι καὶ αἱ βαθμιῶδες εἶναι κεχρισμένοι διὰ χρίσματος ἐξ ἀσβέστου ἀναμειγμένης μετ' ἄμμου, τῶν δὲ δύο ἄλλων τμημάτων αἱ βαθμιῶδες τοῦλάχιστον φαίνεται ὅτι ἦσαν ὡσαύτως ἐπικεχρισμένοι· ἴσως συνῆγον ἐν ἀνάγκῃ εἰς τὸ πέρασ τῆς σύριγγος καὶ ὕδατα τῆς βροχῆς. Τὸ χρίσμα εἶναι βεβαίως ἐποχῆς ῥωμαϊκῆς, ὡσαύτως τὸ ὑδραγωγεῖον, οὐ οἱ σωλῆνες συνδέονται μετ' ἀλλήλων διὰ μίγματος ἐξ ἀσβέστου καὶ ἄμμου, τεμάχια δὲ ἀγγείων καὶ κεράμων ῥωμαϊκῶν χρόνων εὐρίσκοντο ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς σύριγγος. Εἰς τοὺς χρόνους τούτους ἀνάγονται καὶ δύο ἐπιγραφαί, ἃς ἀντέγραψα ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τῷ κατιόντι τοίχου τοῦ τρίτου τμήματος· ἡ πρώτη γεγραμμένη διὰ μελανοῦ χρώματος, ἴσως ἀνθρακος, εἶναι ἡ ἐξῆς·

Χ Ρ
Ε Π Ι
Ζ Ω

τῆς ἐτέρας κεχαραγμένης ἐπὶ τοῦ ὕγρου ἴσως ἔτι χρίσματος διέκρινα τὰ ἐξῆς·

С Μ Ν С Ι Ι С
Α Μ Ο Κ Ρ Ι Τ

Παρ' αὐτὴν εὕρηται καὶ ἄλλα χαράγματα, καὶ μεγάλα μά-

λιστα, ὡσεὶ γράμματα, ἀλλὰ λέξιν δὲν ἠδυνήθηεν ν' ἀναγνώσω· φαίνονται ὡς γραφέντα ὑπὸ ἀνθρώπων παιζόντων ἢ ἀπείρων τοῦ γράφειν».

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὸ ἔργον δρ. 4,023.05.

Δευτέρα ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν τῇ Λακωνικῇ, εὐτυχεστάτη ἡ τοῦ Βαφειοῦ ἐπιστατοῦντος τοῦ ἐφόρου Χρ. Τσουντα. Ἡ ἔκθεσις αὐτοῦ ἔχει οὕτως·

« *Περὶ τοῦ τάφου τοῦ Βαφειοῦ.* Ὁ παρὰ τὸ Βαφειὸν τάφος δὲν διαφέρει κατὰ τὸ σχῆμα τῶν γνωστῶν θολωτῶν τάφων τῶν Μυκηνῶν, τοῦ Ὀρχομενοῦ, τοῦ Μενιδίου καὶ λοιπῶν. Ἡ ἀνασκαφὴ αὐτοῦ διήρκεσε τεσσαράκοντα περίπου ἡμέρας· ὁ δρόμος ἔχει μῆκος 30 μέτρων, ἡ δὲ θόλος πλάτος 10,20 περίπου. Ἡ διατήρησις του εἶναι κακίστη, διότι τοῦ στομίου αἱ πλευραὶ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον κατεστραμμέναι, κατὰ συνέπειαν οὐδὲ τὸ ὑπέρθυρον σώζεται· καὶ τῆς θόλου δὲ τὸ πλεῖστον εἶναι κατεστραμμένον πλὴν τῶν κατωτέρων δόμων μέχρις ὕψους 2 ἕως 3 μέτρων· τέλος τοῦ δρόμου οἱ τοῖχοι, ἂν καὶ σώζονται μέχρι σήμερον, ἀπειλοῦσιν ὅμως προσεχῆ κατάπτωσιν. Κατὰ τὴν διατήρησιν λοιπὸν ὑπολείπεται ὁ τάφος οὗτος πάντων τῶν ἀνεσκαμμένων τοῦ εἶδους του, ἀλλ' ὑπερέβη αὐτοὺς κατὰ τὰ εὐρήματα, διότι ἦν ἀσύλητος. Τὰ κτερίσματα ἔκειντο διεσπαρμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς θόλου, τὰ πλεῖστα ὅμως καὶ σπουδαιότατα ἐντὸς λάκκου ἐσκαμμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἔχοντος μῆκ. 2,25, πλ. 1,10 καὶ βάθος 1 μ. Ἐν αὐτῷ εἶχε ταφῆ προφανῶς τὸ ἐπισημότερον μέλος τῆς οἰκογενείας, εἰς ἣν ἀνήκεν ὁ τάφος, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀπετέθησαν ἐν τῷ λάκκῳ ἑπτὰ χαλκαῖ μάχαιραι, ἐν ξίφος χαλκοῦν, ἐν ἐγγχειρίδιον χρυσοκόλλητον, δύο αἰχμαὶ δοράτων, εἰς σωλὴν χαλκοῦς μῆκ. 0,78 μ., δύο πελέκεις χαλκοῖ, δύο χρυσαῖ ποτήρια μετ' ἐκτύπων παραστάσεων, τέσσαρα ἀργυρᾶ ἀγγεῖα, ὧν ἐν ἔχει τὰ χεῖλη ἐπίχρυσα, δύο ἀλαβάστρινα ἀγγεῖα, τρεῖς δακτύλιοι χρυσοῦς, ἀργυροῦς καὶ σιδηροῦς, ἄλλα τινὰ ἀργυρᾶ, χαλκᾶ καὶ μολύβδινα ἀντικείμενα, ψῆφοι ὄρμου ἐκ λίθου ἀμεθύστου ὀγδοήκοντα περίπου καὶ λίθοι ἐγγεγλυμμένοι εἰκοσιτέσσαρες. Ἐξω

τοῦ λάκκου εὐρέθησαν δεκατέσσαρες λίθοι ἐγγεγλυμμένοι, δύο μικρὰ χρυσαῖα ἰχθύδια, δύο χρυσοὶ δακτύλιοι καὶ ἄλλα μικρότερα ἀντικείμενα, ἐν οἷς πολλὰ χρυσαῖα. Παραλείπων πάντα μακρότερον λόγον περὶ τῶν λοιπῶν εὐρημάτων παρατηρῶ μόνον περὶ τῶν χρυσῶν ποτηρίων, ὅτι μεταξὺ τῶν μνημείων τῆς μυκηναϊκῆς ἐποχῆς δὲν ἔχουσιν ἐφάμιλλα καὶ ὅτι μέχρι τοῦδε αὐτὰ δεικνύουσι τὸν ὑψιστον βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως, εἰς ὃν ἠδυνήθη ν' ἀνέλθῃ ἡ τέχνη κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους (1) ».

Ἐδαπανήθησαν δρ. 2,210.55.

Τρίτη ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν τῇ Λακωνικῇ πάλιν, ἐπιστατοῦντος τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου Χρ. Τσουντα· ἡ περὶ αὐτῆς ἐκθεσις ἔχει ὡς ἐξῆς·

« *Ἐρευναι ἐν Λακωνίᾳ.* Ἐπιστρέψας κατὰ τὸ φθινόπωρον ἐκ Μυκηναῶν εἰς Λακεδαιμόνα ἐνήργησα δοκιμὰς ἐπὶ τῶν Μενελαίων, ἐν Ἀρύκλαις, παρὰ τὸν τάφον τοῦ Βαφειοῦ ἐν θέσει καλουμένη Παληόπυργος καὶ ἐν Ἀρκίναϊς παρὰ τὸ χωρίον Ἄρνα. Τὰ λείψανα προϊστορικῆς ἐποχῆς, τὰ ὅποια ἐν ταῖς τρισὶ πρώταις θέσεσιν εὐρέθησαν, δὲν εἶναι σπουδαῖα, ἐν Ἀρκίναϊς ὅμως ἀνεκαλύφθη τάφος θολωτός, μικρὸς μὲν, κακόκτιστος καὶ λίαν πτωχός, ἀλλ' ἐξάπαντος τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, ἧς καὶ ὁ τοῦ Βαφειοῦ. Ἡ διάμετρος τῆς θόλου αὐτοῦ εἶναι 4,70 μ., τὰ δὲ κτερίσματα συνίσταντο εἰς ψηφίδας τινὰς ὄρμου, τεμάχια ἀγγείων καὶ μικρὸν χρυσοῦν κόσμημα ἐν μορφῇ οἰνοχόης, παρόμοιον τοῦ ὁποίου ἔχει εὐρεθῆ καὶ ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Μενιδίου ».

Ἐδαπανήθησαν δρ. 682,15.

Τετάρτη ἀνασκαφὴ ἤτο ἡ ἐν Ἐλευσίνι ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ὀκτώ ἐξακολουθοῦσα ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ συμβούλου Δημητρίου Φιλίου. Ἡ ἐκθεσις αὐτοῦ ἔχει οὕτως·

« *Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐλευσίνι.* Κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ἀνασκαφὴ κυρίως εἰπεῖν δὲν ἐγένετο ἐν Ἐλευσίνι, διότι ἐκρίθη σκόπιμον

(1) Ἐκτενεστέραν περιγραφὴν τοῦ τε τάφου καὶ τῶν εὐρημάτων καὶ εἰκόνας αὐτῶν ὄρα νῦν ἐν Ἀρχ. Ἐφημ. 1889.

νά διαρρυθμισθῶσι πρῶτον, τὰ τοῦ Διαγράμματος τῆς κώ-
μης καθόσον τοῦτο πρὸς τὸν ἀνασκαπτέον χώρον συνδέεται ὀρι-
στικῶς καὶ ὕστερον νὰ ἀποπερατωθῇ τὸ ἡμέτερον ἐκεῖ ἔργον.
Ἐγένοντο ὁμῶς σκαφικαὶ τινες ἔρευναι εἰς διάφορα μέρη τοῦ χω-
ρίου καὶ ἔξω τοῦ Ἱεροῦ Περιβόλου εἰς ἀναζήτησιν, εἶπου τοιαῦτα
ὑπῆρχον, τῶν λειψάνων τοῦ Θεάτρου καὶ τοῦ Ναοῦ τοῦ Τρι-
πτολέμου.

Καὶ τοῦτον μὲν ἀφοῦ μάτην καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ἀνεζή-
τήσαμεν ἔνθα καὶ πέρυσιν, δηλ. κατὰ τὸ ἐκκλησιδίου τοῦ Ἁγίου
Ζαχαρίου, ἀνασκάψαντες ὀλόκληρον τὴν πρὸ τῆς Δημοτικῆς
Σχολῆς τῶν ἀρρένων πλατεῖαν καὶ οὐδὲν εὐρόντες ἢ τοιχαρίων
καὶ πάλιν λείψανα συνεχομένων πρὸς τὰ ἄλλα τὰ ἀποτελοῦν-
τα, ὡς ἐρρήθη, τὰ ἐδάφη τῆς κατασκευῆς Ρωμαϊκοῦ τινος ἐκεῖ
οικήματος ἢ τῆς μετέπειτα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τούτου οἰκοδομη-
θείσης Βυζαντινῆς Ἐκκλησίας (καὶ ἡ ἐλπίς δὲ ἡμῶν τοῦ νὰ εὐ-
ρωμεν ἐκεῖ ἔνθα τὸ περίφημον Ἐλευσινιακὸν ἀνάγλυφον εὑρέθη,
λίθον τινὰ ὡσαύτως ἄξιον λόγου ἢ γλυπτὸν ἢ καὶ ἐνεπιγράφον
ἀπέβη φρούδη, διότι τεμαχίου ἐνεπιγράφου λίθου τῆς πρὸ Εὐ-
κλείδου γραφῆς, λογαριασμοὺς δὲ περιέχοντος, ἢ εὐρέσεις δὲ εἶναι
μέγα τι χρῆμα) ἀφοῦ λέγω, ἐκεῖ καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος οὐδὲν
εὔρομεν, ἐσκάψαμεν εἰς τινὰ θέσιν κοινῶς ἀλώνια καλουμένην κει-
μένην δὲ κατὰ τὴν γνώμην μου ὄχι πολὺ μακρὰν τῆς παλαιᾶς
ιερᾶς ὁδοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ πολλὰ μὲν εὔρομεν τὰ λείψανα τοί-
χων εἰς οἰκοδόμημα ἢ οἰκοδομήματα ἀνήκοντα, ἀλλ' ὄχι καὶ Ναί-
σκου ἢ Ἡρώου ἔχνη. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἰδιωτικῆς οἰκίας
ἐσκάψαμεν ἀφορμὴν ἰδίως λαβόντες ἐκ τῆς πρότερον ὑπ' αὐτοῦ
τοῦ οἰκοδεσπότητος εὑρέσεως ἐκεῖ κιόνων τινῶν ἀραβδῶτων, καὶ
εὔρομεν ὡσαύτως καθόσον ἠδυνήθημεν νὰ ἐρευνήσωμεν τὸ ἔδαφος
τοίχων λείψανα ἀσβεστοκτίστων τὸ πλεῖστον, ἐνίων δὲ καὶ ὄλων
πηλοκτίστων καὶ χρόνους ἱκανῶς ἀρχαίους μαρτυρούντων, ὅστρα-
κα δὲ τινὰ εἰς τὰ βαθύτατα ἰδίως εὑρεθέντα στρώματα ἐπίσης
τῶν Ἑλληνικῶν χρόνων μᾶς ἐφάνησαν προϊόντα, ἀλλὰ ἔχνη Ναο-
ειδοῦς οἰκοδομήματος οὐδ' ἐκεῖ εὔρομεν, εἰ καὶ ἐκεῖνος ὁ τόπος
δὲν πρέπει νὰ ἀπέιχε πολὺ τῆς ιερᾶς ὁδοῦ καὶ ἐδῶ που ἔπρεπε
νὰ ἦναι ὁ ζητούμενος Ναός.

Ἄλλὰ καὶ εἰς τὰς περὶ Θεάτρου ἐρεύνας μας δὲν ὑπῆρξαμεν εὐτυχέστεροι. Ἀνεζητήσαμεν καὶ τούτου τὰ λείψανα, ὅπου κατὰ τὴν γνώμην μου ἠδύναντο νὰ ὑπάρχωσι, ἀλλὰ πᾶν ἄλλο ἢ αὐτοῦ ἀνεκαλύψαμεν ἔχνη. Εὐϋρομεν λ. χ. τὰ ἔχνη τῆς πάλαι ποτὲ περιτειχίσεως μεγάλου μέρους τοῦ ὑπερκειμένου τῆς Ἐλευσίως βουνοῦ, ἰδιωτικῶν οἰκημάτων τὰ θεμέλια, τοίχων ἄλλων τὰ λείψανα, ὧν ὁ σκοπὸς ἄδηλος, ἡ δὲ περιγραφή ἐνταῦθα ὅλως περιττή, ὡς ἀκατάληπτος, ἀλλὰ Θεάτρου ἔχνη οὐδαμοῦ ἀπηντήσαμεν. Νὰ ἐξηφανίσθῃ τέλει; Ἀμφιβάλλω· νέαι τινὲς λοιπὸν ἀκόμη ἔρουναι καὶ ἐκεῖ ἴσως, ἐνθα ὁ τόπος ἤκιστα πάντων φαίνεται κατὰλληλος ὧν πρὸς τοποθέτησιν θεάτρου, δὲν εἶναι περιτταί. Τέλος ἠρευνήσαμεν διὰ σκαφῆς καὶ τὰ λείψανα τοῦ μεγάλου ἐκείνου Ῥωμαϊκοῦ οἰκοδομήματος, οὗ τὰ ἔχνη ἐφαίνοντο μὲν καὶ πρότερον κάπως, ἔδειξε δὲ σαφέστερα ἡ ἀνόρυξις τῶν θεμελίων τῆς Νέας Ἐκκλησίας τοῦ χωρίου. Νὰ διατηρηθῶσι καὶ ταῦτα καὶ νὰ κτισθῇ ἡ νέα Ἐκκλησία ἀλλαχοῦ δὲν ἐκρίθη ἀναγκαῖον καὶ τῆς δαπάνης ἀντάξιον παρ' ἐμοῦ, τὴν δὲ γνώμην μου παρεδέξατο καὶ τὸ Σ. Ὑπουργεῖον, πρὸς ὃ τὸ πρᾶγμα ἐγκαίρως ἦλθεν εἰς γνώσιν. Ἐκρίθη ὁμως ὠφέλιμον νὰ κρατηθῇ τὸ σχέδιον τῶν τε τοίχων, οὓς ἡ Ἐκκλησία ἐμελλε νὰ σκεπάσῃ καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι τυχὸν σφίζονται, γενομένης, ἐννοεῖται, ἐρεύνης τῶν ἐκεῖ τόπων διὰ σκαφῆς. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο καὶ ἐξακολουθεῖ γινόμενον, διότι πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἔρευνα δὲν ἦτο δυνατή, Ὑπῆρχε λοιπὸν καὶ ἐν Ἐλευσίνι ἐνταῦθα μέγα τι, ὡς φαίνεται, οἰκοδόμημα καὶ ἴσως ὄχι πολὺ διάφορον τοῦ παρὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον τὸ ἐν Ἀθήναις ἀποκαλυφθέντος μικρότερον ὁμως πάντως, ἦπτον πολυτελὲς καὶ εἰς πολὺ χεῖρονα κατάστασιν σφίζομενον. Οὔτε κίονων ἐδῶ, οὔτε μωσαϊκῶν λείψανα, οὐδὲν δὲ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἄξιον ὀπωσοῦν λόγου εὐρημα καὶ μόνον κακοκτίστων τοίχων τὸ πολὺ δ' ὀπτῶν πλίνθων λείψανα, ὧν καὶ ἡ μαρμαρίνη ἐπέδυσσις τέλει σχεδὸν εἶναι κατεστραμμένη ὡς καὶ ἡ πλακόστρωσις τῶν διαφόρων δωματίων.

Ἐν τῷ κυρίως Περιβόλῳ μικραὶ τινες μόνον ἐγένοντο ἐργασίαι διατακτικαὶ μᾶλλον τῶν ἐκεῖ λίθων καὶ χωμάτων, μικρὰ δὲ τις μόνον σκαφή εἰς μέγα βάθος ἔμπροσθεν τῆς Στοᾶς τοῦ Φίλωνος,

ἐνθα καὶ πανάρχαιός τις εὐρέθη τάφος ἀγγεῖά τινα μόνον ἐμπεριέχων, ὡς κτερίσματα, τοῦ Μυκηναϊκοῦ τρόπου (περὶ τούτου τοῦ τάφου θὰ γένηται ἐν καιρῷ καὶ τόπῳ τῷ πρέποντι μακρότερος λόγος) (1) καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις χώμασι χαλκῆ πλάξ (0,20 μήκους καὶ 0,10 πλάτους) ἀνάγλυπτον φέρουσα ἄρματηλάτην ἐλαύνοντα τέθριππον, κατὰ τὴν ἀρχαϊκὴν τέχνην, καὶ μαρμαρινὴ κεφαλὴ ἵππου ἐπίσης τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης προϊόν, εὐρήματα δὲ ταῦτα καὶ καθ' ἑαυτὰ καὶ διὰ τὴν ἐν Ἐλευσίनि εὐρεσίῃ των μνείας ἄξια».

Ἐν Ἐλευσίनि, τῆ 27ῃ Δεκεμβρίου 1889.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

Ἐδαπανήθησαν δρ. 3,194.10.

Πέμπτη ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν Μεγάροις ἐπιστατοῦντος τοῦ αὐτοῦ συμβούλου Δημητρίου Φιλίου. Ἡ ἔκθεσις αὐτοῦ ἔχει οὕτως:

«*Ἀνασκαφαὶ ἐν Μεγάροις.* Περιγράφων ὁ Πausανίας τὰ κατὰ τὴν ἀπὸ Μεγάρων εἰς Κόρινθον ἄγουσαν μνημεῖα ἐξαίρει κυρίως τὸν τοῦ Τηλεφάνους τοῦ Σαμίου αὐλητοῦ τάφον, τὸν τοῦ Καρὸς τύμβον καὶ τὸ τοῦ Ἀφείσιου Διὸς ἱερόν. Ὁ διδάκτωρ Λόλλιγκ ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ δημοσιευθέντι ἐν τῇ ἡμετέρῃ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν « Συμβολαὶ εἰς τὴν τοπογραφίαν τῆς Μεγαρίδος » (2) ἐξήνεγκε τὴν γνώμην ὅτι καὶ τῶν τριῶν τούτων μνημείων σώζονται λείψανα, τὸ δὲ Συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας ἐπὶ τῇ ἐμῇ προτάσει ἔκριεν ὄχι ἀνωφελές νὰ ἐρευνηθῇ διὰ σκαφῆς τοὺς ἐκεῖ τόπους καὶ ἀνέθετο τὸ ἔργον εἰς τὸν γράφοντα τὰ παρόντα.

Καὶ ὁ μὲν ὑποτιθέμενος τάφος τοῦ Τηλεφάνους ἀπεδείχθη οὐδὲν ἄλλο ὢν ἢ οἰκῆματός τινος, ἀρχαίου πιθανῶς, ἐν μεταγενεστέροις ὅμως χρόνοις πολλὰς παθόντος τὰς μεταβολάς, λείψανον, ὁ δὲ τοῦ Καρὸς τύμβος (κατὰ τὴν θέσιν τὴν νῦν καλουμένην

(1) Παράβ. νῦν Ἀρχ. Ἐφημερίδα 1889, σελ. 171 καὶ ἐξῆς.

(2) Ἐφημ. Ἀρχ. 1887, σελ. 212 καὶ ἐξῆς.

Κουρμουλούς) φυσικός λοφίσκος τῆς τρίτης λεγομένης γεωλογικῆς τοῦ ἡμετέρου πλανήτου διαπλάσεως. Ἐν τῇ θέσει ὅμως τῇ νῦν κοινῶς καλουμένη «στὰ μάρμαρα» ἢ σκαπάνη ἤνεγκεν εἰς φῶς ἀξιόλογά τινα ὄντως λείψανα ἀρχαίου ἱεροῦ, τοῦ ὁποίου ὄχι μόνον τοῦ ἐν αὐτῷ ναΐσκου σώζονται τὰ ἐδάφη τῆς κατασκευῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ θεμέλια διαφόρων οἰκημάτων εἰς τὸ προσωπικὸν τούτου πιθανῶς χρησιμεύοντων καὶ βωμῶν δύο τὰ λείψανα, ἐγένοντο δὲ καὶ τινα εὐρήματα, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ μακρότερος γενήσεται λόγος. Εὐρημα ὅμως κυροῦν τὴν γνώμην ὅτι ὄντως ἐνταῦθα ἔκειτο τὸ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου μνημονευόμενον ἱερόν τοῦ Ἀφεισίου Διὸς οὐδὲν εὐρέθη.

Ἄλλὰ καὶ πολὺ πλησίον τῆς νῦν κώμης τῶν Μεγάρων κατὰ τὴν πρώτην ἀπὸ ταύτης λιθίνην γέφυραν τῆς σιδηρᾶς ὁδοῦ ἐξεχώσθησαν τὰ θεμέλια ἰκανῶς μεγάλου κτίσματος, διακοσίων περὶπου τετραγωνικῶν μέτρων ἐμβαδὸν ἔχοντος. Ναὸς φαίνεται ὅτι δὲν ἦτο τὸ κτίσμα, κείμενον δὲ ἐν τῷ μέσῳ πληθῆος μικρῶν τάφων διεγείρει ἐν παντὶ τὴν ὑπόνοιαν μήπως τοῦτο εἶναι τῷ ὄντι τὸ τοῦ Τηλεφάνους μαυσωλεῖον· ἀλλὰ καὶ ἐν τούτῳ οὐδὲν εὐρομεν τὸ δυνάμενον νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς ἀσφαλεστέρας εἰκασίας, εἰμὴ μόνον ἰκανῶς μεγάλην μαρμαρίνην πτέρυγα μαρτυροῦσαν ὅτι ἔστεκέ που ἐνταῦθα ποτε Νίκης ἄγαλμα μεγέθους φυσικοῦ ἢ καὶ κατὰ τι ὑπὲρ τὸ φυσικόν. Ἐννοεῖται οἰκοθεν ὅτι τῶν λειψάνων τῶν οἰκοδομημάτων τούτων ἐξεπονήθησαν δαπάναις τῆς Ἐταιρίας ἀκριβῆ σχεδιογραφήματα διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Καβεράου καὶ μέλλουσι νὰ ἐκδοθῶσιν ὁσονούπω μετὰ καὶ τῆς ἐμῆς λεπτομεροῦς περι τῶν ἀνασκαφῶν αὐτῶν ἐκθέσεως (1).

Ἐν Ἐλευσίνι, τῇ 27 Δεκεμβρίου 1889.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

Ἐδαπανήθησαν δρ. 2,264.35.

(1) Παράβ. νῦν Ἀρχ. Ἐφημερίδα 1890, σελ. 21 καὶ ἐξῆς.

Τὸ ὄλον δὲ εἰς ἀνασκαφὰς τοῦ ἔτους ἐδαπάνησεν ἡ Ἐταιρία δρ. 29,267.80, (ἐν ᾧ ποσῷ περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἐτήσιος μισθὸς τοῦ ἐργεπιστάτου, δρ. 2160).

Ἀπεφάσισε δὲ τὸ Συμβούλιον νὰ κτίσῃ καὶ Μουσεῖον ἐν Ἐλευσίνῃ, ὃ νὰ περιλάβῃ τὰ πολλὰ ἐκ τῆς αὐτόθι ἀνασκαφῆς εἰς φῶς ἐλθόντα κινήτὰ ἀρχαῖα, ὅσα δὲν ἔμελλον νὰ μετενεχθῶσιν εἰς Ἀθήνας, καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ ψηφίσῃ διὰ οἰκοδομὴν ὄχι πολυτελεῖ τὸ ἀναγκαιοῦν ποσόν. Ἦδη δὲ καὶ ἐξετελέσθη τὸ ἔργον. Οὕτω θὰ εἶναι νῦν δυνατὸν νὰ συντάξῃ ὁ ἐφορεύσας τῆς πολυετοῦς ταύτης ἀνασκαφῆς τὸν ἀκριβῆ κατάλογον τῶν εὐρεθέντων ἀρχαίων, διευθετῶν αὐτὰ πρῶτον ἐν χώρῳ προσήκοντι.

Ἐμερίμνησε τὸ Συμβούλιον καὶ περὶ ἐπισκευῆς ἀρχαίων τινῶν κτισμάτων, ἐχόντων ἐπισφαλῶς, ἰδίως τοῦ διεξρογῶτος ἐπιστυλίου τοῦ Ὀλυμπίου, τοῦ θριγκοῦ τῆς πύλης Ἀδριανοῦ καὶ τοῦ μνημείου τοῦ Φιλοπάππου. Πρὸς τοῦτο δὲ ἀπετάθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον παιδείας τὸν παρελθόντα Ἰούλιον, αἰτῆσαν παρ' αὐτοῦ, ὅπως δι' ὧν ἔχει μέσων διαταχθῇ ἡ ἐξέτασις τῶν εἰρημένων κτισμάτων καὶ ἀνακοινωθῇ εἰς τὴν Ἐταιρίαν γνώμη κατὰ πόσον ταῦτα κινδυνεύουσι, μετὰ προϋπολογισμοῦ τῆς ἀναγκαίας δαπάνης διὰ τὴν ἐπισκευὴν των. Τὸ Ὑπουργεῖον παιδείας ἔγραψεν ὡς ἐπληροφόρηθημεν, περὶ τοῦ πράγματος ὅπου ἔδει, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς δὲν ἐγένετο γνωστὸν μέχρι τοῦδε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας του. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Συμβούλιον διενήργησεν ἄλλην ἐπισκευαστικὴν ἐργασίαν ἀλλαχοῦ εὐκολωτέραν. Διὰ δαπάνης δρ. 429.63 ἐπεσκεύασε τὴν στέγην τοῦ ἐν Σπάρτῃ γνωστοῦ ψηφοθετήματος τῆς Εὐρώπης ἣτις πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας κατασκευασθεῖσα εἶχε βλαφθῆ ἐσχάτως πολὺ. (Τὸ ποσὸν ὅμως τοῦτο ἐπειδὴ δὲν ἐπληρώθη εἰσέτι, δὲν ἐπέρασεν εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἔτους).

Ἀγοραὶ ἀρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν πρὸς πλουτισμὸν τῶν τῆς Ἐταιρίας συλλογῶν ἐγένοντο κατὰ τὸ ἔτος ἐν ὧν δραχμῶν 7,060.10. Τῶν ἀγορασθέντων πάντων θέλει προστεθῆ κατάλογος ἐν τῷ τυπωθησομένῳ τεύχει τῆς λογοδοσίας ταύτης, ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν δωρηθέντων τῇ Ἐταιρίᾳ ἀρχαίων μετὰ τῶν ὀνομάτων τῶν δωρητῶν, ὅπως καὶ πέρουσιν.

Πάντα δὲ τὰ ἀρχαῖα τῆς Ἐταιρίας, πλὴν τινῶν κοινοτάτων

καὶ ἀσημάτων, εἶναι καταγεγραμμένα ἐν χειρογράφοις καταλόγοις, τηρουμένοις ἐν τῷ Μετσοβίῳ καὶ προσιτοῖς εἰς τὸν βουλόμενον νὰ λάβῃ αὐτῶν γνώσιν. Ὁ γενικὸς ἀριθμὸς τῶν καταγεγραμμένων συμποσοῦται νῦν εἰς 20,089 (1). Ἡ καταγραφή δὲ αὕτη γίνεται ἀπὸ ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας Ἀθανασίου Σ. Κουμανοῦδη, βοηθουμένου καὶ ὑπὸ τοῦ πέρυσι πρὸς τοῦτο προσληφθέντος βοηθοῦ Ἰωάννου Γιαννικᾶκη. Ἦνοιγετο δὲ τὸ ἐν τῷ Μετσοβίῳ Μοσεῖον διὰ τε τοὺς ἐταί-

(1) Σύγκειται ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐκ τῶν ἐξῆς καθ' ἕλην εἰδικῶν ἀριθμῶν : Λιθίνων 4711, χαλκῶν 1268 (ἐξ ὧν 118 σταθμά), σιδηρῶν 78, μολυβδίων 2891 (ἐξ ὧν 1368 σύμβολα, 453 σταθμά, 564 μολυβδόσυλλα), ἀργυρῶν 84, χρυσῶν 266, ὄστεινων 134, ὑαλίνων 386, διαφόρων ὑλῶν 349, πηλίνων ἀγγείων 5825, πηλίνων μορφῶν 2065, πηλίνων λύχνων 1368, πηλ. μητρῶν 239, πηλ. σκευῶν 291, πηλ. πυραμιδοειδῶν 102, πηλ. ἀρτοιδῶν 28, πηλ. λαβῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4. — Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ λαβαὶ ἀμφορέων αἱ ἐνεπιγράφοι (ἐκ Ῥόδου, Θάσου, Πάρου, Κνίδου, Κολοφῶνος καὶ ἄλλων τόπων) συμποσοῦνται νῦν ὑπὲρ τὰς 10 χιλιάδας, ἀποκείμεναι ἐν τοῖς ὑπογείοις τοῦ Βαρβακείου, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ A. Dumont ἐν τῷ βιβλίῳ *Inscriptions céramiques de Grèce*, Paris, 1871. — Νομίσματα δὲ ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς·

Ἑλληνικὰ ἀργυρᾶ.....	20	
» χαλκᾶ.....	525	543
Ῥωματικὰ ἀργυρᾶ.....	15	
» χαλκᾶ.....	261	276
Βυζαντινά, μεσαιωνικά καὶ νεώτερα· χρυσᾶ.....	3	
» » » ἀργυρᾶ.....	1	
» » » χαλκᾶ.....	145	
Τουρκικοὶ παράδες.....	508	657
Τὸ ὅλον.....		4476

καὶ εἶναι πάντα ἀκριβῶς καταγεγραμμένα ἐν ἰδίῳ καταλόγῳ.

Ἔτι σημειοῦμεν, ὅτι τῶν πηλίνων τῆς Ἑταιρίας ἀγγείων ὑπάρχει Γαλλιστὶ ἐκδεδομένος κατάλογος ὑπὸ M. Collignon, τυπωθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1878, τῶν δὲ πηλίνων μορφῶν ὡσαύτως Γαλλιστὶ ὑπὸ J. Martha, ἐν Παρισίοις 1880. Ἐν δὲ τῷ βιβλίῳ τοῦ L. von Sybel τῷ ἐπιγραφομένῳ *Katalog der Sculpturen zu Athen*, Marburg, 1884, καὶ τὰ τῆς Ἑταιρίας, ὅσα ἕως τότε εἶχε λιθνα γλυπτὰ, περιεγράφησαν σχεδὸν πάντα. Ἀναφέρομεν καὶ τὸν ἐξῆς ἐπιτομον κατάλογον τῶν Ἀθηνῶν Μουσείων· *Die Museen Athens von Arthur Milchhöfer*, Athen. K. Wilberg, 1881.

ρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν καθ' ἐκάστην, πλὴν τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν μεγάλων ἑορτῶν. Εἰσεπράχθησαν δὲ ἐξ εἰσιτηρίων καὶ πωλήσεως καταλόγων ἐντύπων τοῦ H. Schliemann, κατὰ τὸ ἔτος δρ. 2,949. Ἐλευθέρα δὲ εἶναι ἡ εἴσοδος τὸ Σάββατον.

Εἰς τὰ διάφορα Μουσειακὰ ἔργα, οἷον κατασκευὴν θηκῶν, βάθρων, ἐπίπλων, στολῶν διὰ τοὺς φύλακας, συγκολλήσεις καὶ ἀπεικονίσεις ἀρχαίων, ἔτι δὲ καὶ εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Μουσείου, ἔδαπανήθησαν κατὰ τὸ ἔτος δρ. 10,842.45.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἠυξήθη κατὰ τὸ ἔτος διὰ δαπάνης, δρ. 2,520.15, ἐν οἷς καὶ τὰ δετικά τῶν ἀγορασθέντων βιβλίων καὶ κατασκευὴ θηκῶν τινῶν. Θέλει δὲ προστεθῆ ταύτῃ τῇ ἐκθέσει πίναξ ἐμφαινῶν τὰ τε ἀγορασθέντα καὶ τὰ δωρηθέντα βιβλία. Πάντων δὲ τῶν ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἑταιρίας κτηθέντων βιβλίων ὑπάρχει κατάλογος ἐν δελτίοις.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, τῆς ἐκδιδομένης δαπάνῃ τῆς Ἑταιρίας τὸ αὐτὸ καὶ τὸ β' τεύχος τοῦ λήξαντος ἔτους ὁμοῦ ἐτυπώθησαν ἤδη κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ἐκδίδονται κατ' αὐτάς, τὸ γ' δὲ καὶ τὸ δ' θέλου ἐπακολουθήσῃ συντόμως, οὔσης ἤδη τῆς ὕλης των συνηγμένης. Τὸ κυριώτερον δὲ αἷτιον, δι' ὃ καὶ ἄλλοτε καὶ νῦν δὲν ἐδημοσιεύθησαν ἐγκαίρως ἐντὸς τοῦ ἔτους καὶ τὰ τέσσαρα τεύχη, ἐδήλωσε τὸ Συμβούλιον ἐν προτέροις λογοδοσίαις, ὅτι εἶναι ἡ ὀλιγότης τῶν γραφόντων ἄρθρα ἀρχαιολογικά καὶ ἡ ὡς ἐκ τούτου βραδεῖα ὑποβολὴ τῆς ὕλης εἰς τοὺς ἐπιμελουμένους τὰ τῆς ἐκδόσεως. Ἐδαπανήθησαν ἐν τῷ ἔτει διὰ τὴν Ἐφημερίδα δρ. 9,784.5, ἐν ᾧ ποσῷ συμπεριλαμβάνεται καὶ ἀγορὰ ὑλικοῦ χρησιμεύοντος διὰ πλείονα χρόνον.

Ῥητέα ἔτι κρίνει τὸ Συμβούλιον καὶ τάδε:

Εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ Μουσείου τοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ ἡμῶν Πανεπιστημίῳ δρᾶ Κλῶνα Στέφανον κατ' αἴτησιν τῆς Πρυτανείας παρεδόθησαν διὰ πρωτοκόλλου τῆς 21 Ἰανουαρίου 1889 ἐκ τῶν συλλογῶν τῆς Ἑταιρίας κρανία τινὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφέντων κατὰ τὸ Δίπυλον καὶ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως Μυκηνῶν.

Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας, ἀποφασίσαν νὰ κατεδαφίσῃ τὸ κατὰ τὴν νεκρόπολιν τῆς Ἀγ. Τριάδος παράπηγμα ἐν ᾧ ἐφυ-

λάττοντο τέως ἀρχαῖά τινα ἐκσκαφέντα ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας καὶ ζήτησαν τὴν μεταφορὰν αὐτῶν ἀλλαγῶν που ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἢ τὴν κλεῖδα τοῦ παραπήγματος, ἵνα φροντίσῃ αὐτὸ περὶ τούτου, ἢ Ἑταιρία μὴ ἔχουσα τόπον ἄλλον κατάλληλον, ἔστειλε τὴν κλεῖδα δι' ἐγγράφου αὐτῆς τῆς 12 Σεπτεμβρίου 1889.

Τὰ ἐκ Βαφειῦ τῆς Λακωνικῆς κομισθέντα εἰς Ἀθήνας ἀρχαῖα παρεδόθησαν εἰς τὸ ἐν τῷ Μετσοβίῳ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας ὑπὸ τοῦ ἐφόρου Χρ. Τσουντά διὰ πρωτοκόλλου τῆς 10 Ἰουνίου 1889. Προσεχῶς δὲ θέλουσιν ἐκτεθῆ εἰς ὄψιν τοῦ κοινοῦ ἐν θήκαις ἰδίαις ἤδη παρασκευασθείσαις.

Ἐπεμψε καὶ ἡ Ἑταιρία ἡμῶν, ὅπως ἐποίησαν καὶ ἄλλα Ἑλληνικὰ σωματεῖα, εἰς τὴν ἐν Παρισίοις παγκόσμιον ἔκθεσιν τοῦ 1889 τὰ δημοσιεύματά της. Οἱ δὲ κριταὶ τῆς ἐκθέσεως ἀπένευμαν τῇ Ἑταιρίᾳ βραβεῖα δύο, ἐν χρυσοῦν « διὰ τὰς ἀνασκαφὰς καὶ τὰς ἄλλας αὐτῆς ἐργασίας », καὶ ἐν ἀργυροῦν « διὰ τὴν ἐπιμελῆ ἐκτύπωσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος της » (1). Ἐξ χρησιμεύσει λοιπὸν καὶ ἡ βράβευσις αὕτη τοῖς παρ' ἡμῶν εἰς ἐπίρρωσιν τῶν προσπαθειῶν των ὑπὲρ τῆς ἐπὶ μῆκιστον χρόνον εὐεξίας τῆς Ἑταιρίας. Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Βασιλείου πρὸς ταῖς γενομέναις δαπάναις εἰς τὰς εἰρημένας ἀνασκαφὰς, ἐπληρόνοντο ἐτι ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας τακτικῶς φύλακες ἀρχαιοτήτων ἐν Ἐλευσίνι, Ἀμφιαρείῳ τῆς Ὠρωπίας, Θεσπιαῖς, Τανάγρα, Ἐπιδαύρῳ τῆ Ἀργολικῆ, Μυκῆναις καὶ Βαφειῷ τῆς Λακωνικῆς. Ἐπίδομα δὲ μισθοῦ καὶ ὁδοιπορικὰ τὰ συνήθη ἐδόθησαν κατὰ τὸ ἔτος εἰς ἓνα μόνον ἔφορον ἐκπεμφθέντα εἰς ἀρχαιολογικὴν τῆς Ἑταιρίας ὑπηρεσίαν, διότι ὁ ἐν Ἐλευσίνι τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν ἐκτελῶν σύμβουλος τῆς Ἑταιρίας ἄνευ ἀμοιβῆς αὐτὴν ἐξετέλει, ὅπως καὶ πέρυσιν. Εἰς ταῦτα πάντα ἐδαπανήθησαν ἐν τῷ ἔτει δρ. 8,711.67, ἐν ᾧ ποσῷ περιέχονται καὶ δρ. 5,272.47, δοθεῖσαι εἰς τὸν ἐργολαβήσαντα τὸ ἐν Ἐλευσίνι ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας κτισθὲν Μουσεῖον, ἀπέναντι τοῦ ποσοῦ, ὃ δικαιούται νὰ λάβῃ, ἀφοῦ παραδῶσῃ προσηκόντως τὴν οἰκοδομὴν εἰς τὸ Συμβούλιον. Καὶ αὗται μὲν αἱ δαπάναι ἐγένοντο ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἑταιρίας.

(1) Ἴδε Ἐφημερίδα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, μέρος Β', ἀριθ. 356 τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1889.

Προκατεβλήθησαν δὲ κατὰ τὸ ἔτος ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου παρὰ τῆς Ἑταιρίας ἀτόκως, ὡς ἀπὸ ἐτῶν τοῦτο γίνεται, διὰ ἐξαγορὰν γηπέδων καὶ ἄλλας ἀρχαιολογικὰς χρείας δρ. 21,745,45. Ἦτο δὲ τῇ 31 Δεκεμβρίου λήξαντος ἔτους τὸ χρέος τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἑταιρίαν, ἀπαρτιζόμενον καὶ ἐκ τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους προκαταβολῶν, ἐν ὄλῳ δρ. 41,741.45.

Κύριοι· ἐν τέλει πάσης ἐπετείου λογοδοσίας τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας τακτικῶς σχεδὸν ἀναφέρει καὶ εὐχὰς τινὰς καὶ γνώμας καὶ ὑπομνήσεις, ἃς κατὰ καιροὺς ἐγγράφως πρὸς τὴν σεβ. Κυβέρνησιν ἀπηύθυνε περὶ τῶν οὐ καλῶς ἐχόντων ἔτι ἐν τοῖς ἀρχαιολογικοῖς πράγμασι τῆς πατρίδος ἡμῶν καὶ ἐπεζῆται τὴνθεραπείαν αὐτῶν. Ἐξ ἐκείνων τῶν οὐ καλῶς, ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν, τῶν κακῶς ἐχόντων, ἃ πέρυσι μὲν συντόμως, ἄλλοτε δὲ ἐκτενέστερον ἐνώπιόν σας ἐδηλώθησαν, μετ' εὐχαριστήσεως λέγομεν ἐφέτος, ὅτι δύο κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γενομένων ἐν Ἀθήναις εὐτρεπισμῶν διὰ τοὺς γάμους τοῦ διαδόχου, ἤρθησαν ὀπωσδῆποτε ἐκ τοῦ μέσου, διαταγῇ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν, τοῦ καὶ μέλους τυγχάνοντος τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου. Ὁ περὶ τὸ Δίπυλον καὶ τὴν ἀρχαίαν νεκρόπολιν σεμνὸς χώρος, ὃν ἐν μέρει μόνον ἕνεκα ἀνυπερβλήτων κωλυμάτων εἶχε πρὸ ἐτῶν περιφράξῃ ἢ ἡμετέρα Ἑταιρία, βαρέως δ' ἔφερον ὕστερον, βλέπουσα αὐτὸν ἐκκείμενον εἰς πᾶσαν βεβήλωσιν, νῦν δημοσίᾳ δαπάνῃ περιεφράχθη ὅλος, καὶ ἐγένοντο ἐντὸς αὐτοῦ ἀνακαθάρσεις τινὲς καὶ εὐθετήσεις σκόπιμοι, ἤρθησαν οἱ αὐτόθι κακῶς ποτε τεθέντες σωλῆνες τοῦ φωταερίου καὶ τὸ ἀφιλοκάλως πρὸ ἐτῶν τινῶν κτισθὲν ὑπερθεν τῆς γῆς ὑδραγωγεῖον ἐξέλιπεν, μετασκευασθὲν κατ' ἄλλην διεύθυνσιν ὑπογείως. Ἐδόθησαν δὲ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας καὶ ὑποσχέσεις περὶ τελειοτέρας τινὸς ἀποκαταστάσεως τῶν ἐκεῖ, ἰδίως περὶ μεταθέσεως τοῦ ἐκκλησιδίου τῆς ἀγ. Τριάδος εἰς ἄλλον ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τόπον, καθὼς καὶ περὶ ἄλλων τινῶν, μετὰ προτροπῆς νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ συντελέσῃ ἢ Ἑταιρία τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ ὅλου ἀσκάπτου ἔτι χώρου. Τὸ Συμβούλιον δὲν ἐδείχθη ἀπρόθυμον εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ ἔργου τούτου. Ἄλλ' ἀφορῶσι ταῦτα εἰς τὸ μέλλον.

᾿Ωσαύτως διαταγῇ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἤρ-

θησαν τέλος πάντων αἱ σιδηραὶ ῥάβδοι τοῦ ἐπὶ Φάληρον τροχιοδρόμου, αἵτινες ἀπὸ ἐτῶν διήρχοντο, ὡς δὲν ἔπρεπεν, ἔσωθεν τῆς δυτικοβορείου γωνίας τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπίου, καὶ οὕτω κατηργήθη ἡ δι' αὐτοῦ διάβασις ἀμαξῶν πρὸς τὴν γέφυραν τοῦ νεκροταφείου, ὅχι δὲ ἀκόμη καὶ ἡ διάβασις πεζῶν, ἐστ' ὅτε καὶ ἰππέων· διότι ἐσκάφη μὲν ὑπὸ ἐργατῶν τοῦ Δημοσίου μία τάφος ἀποκωλυτικὴ ἐπὶ τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ περιβόλου, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπληρώθη πάλιν, ὑπὸ τῶν περικτιόνων ὑποθέτομεν. Ἄλλ' εἶναι πάντως ἀναγκαῖον ν' ἀπαγορευθῇ ἡ χρῆσις τῆς παλαιᾶς ταύτης ὁδοῦ, ἂν μέλλῃ ποτὲ νὰ γίνῃ τακτικὴ δι' ἀνασκαφῆς ἔρευνα τοῦ ὅλου τετραγώνου χώρου.

Οὗτοι μὲν λοιπὸν οἱ δύο τόποι τῶν Ἀθηνῶν οὕτω κατὰ τὸ παρὸν ἐν μέρει ἔτυχον τῆς δεούσης ἐπιμελείας προνοίᾳ κυβερνητικῇ. Αἱ δὲ ἄλλαι ἡμῶν παλαιαὶ εὐχαὶ καὶ αἰτήσεις μένουσιν ἔτι ἀνεκπλήρωτοι, καὶ δὴ ἡ μεγίστη αὐτῶν, ἡ περὶ ἀνεπαρκείας τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου μισθουμένων ἐφόρων, δι' ἣν ἀνεπάρκειαν αἱ ἐπαρχίαι τοῦ βασιλείου ἀρχαιολογικῶς διατελοῦσιν ἀνεφόρευτοι. Ὡσαύτως μένουσιν ἔτι στερεῶς καὶ ἀμετακινήτως ἐνωκισμένοι κατὰ τὰς πρὸς βορρᾶν κλιτύας τῆς ἀκροπόλεως οἱ παρανόμως καταλαβόντες αὐτὰς πρὸ ἐτῶν Ἀναφιῶται, παρὰ δὲ τὴν εἴσοδον τοῦ Παναθηναϊκοῦ σταδίου ὁ ἔχων τὸ ἐκεῖ ἐλεεινὸν καφεψεῖον. Καὶ οἱ λόφοι δὲ οἱ περὶ τῶν Ἀθηνῶν, οἱ τόσον σημαντικοὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν τοπογραφίαν, ἀλλοιοῦνται ὡσημέραι, λατομούμενοι ἔτι ἀσεβῶς ὑπὸ ἰδιωτῶν.

Τούτων πάντων τῶν κακῶν τὴν ριζικὴν θεραπείαν ἀδυνατεῖ ἡ Ἐταιρία νὰ ἐπενέγκῃ. Μόνη τοῦτο δύναται ἡ Κυβέρνησις δι' ὧν οἶδε τρόπων διοικητικῶν ἢ νομοθετικῶν, καὶ πρὸς τοῦτο τὸ καλὸν ἔργον προτρέπει αὐτὴν καὶ παρακαλεῖ πάλιν σήμερον τὸ τῆς Ἐταιρίας συμβούλιον.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ ταμίας τῆς Ἐταιρίας Γεώργιος Νικολαΐδης ἀνέπτυξε προφορικῶς κατ' ἄρθρα τὸν ἐντύπως ὑποβληθέντα εἰς τὴν Συνέλευσιν ἰσολογισμόν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ τὸν πίνακα τῆς καταστάσεως τῆς Ἐταιρίας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1889, ὡς ἔπονται ἐνταῦθα.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1889.

Π Λ Η Ρ Ω Μ Α Ι

ΚΥΡΙΑ ΕΞΟΔΑ

Α. ΓΡΑΦΕΙΟΝ. Προσωπικόν	Δρ.	5,400	—		
» Γραφική ύλη, γάρτης, τυπωτικά, ταχυδρομικά κλπ.	»	1,582	55		
» Βιβλιοθήκη, αγορά βιβλίων και δετικά	»	2,520	15	9,502	70
Β. ΜΟΥΣΕΙΑ. Προσωπικόν	»	6,240	—		
» 'Αρχαιοθήκαι, συγκολλήσεις και άπεικονίσεις αρχαίων	»	4,602	85		
» 'Αγορά αρχαίων	»	7,060	10	17,902	95
Γ. ΛΝΑΣΚΑΦΑΙ. Μυκηνών	»	4,023	05		
» 'Ελευσίνος	»	3,194	10		
» Παρά Λεωφόρον 'Ολγας ('Ολυμπιεών)	»	16,893	60		
» Μεγάρων	»	2,264	35		
» Βαφειού	»	2,210	55		
» Λακωνιζής	»	682	15	29,267	80
Δ. ΔΚΙΝΗΤΑ. Κατασκευή μουσείου εν 'Ελευσίνι	»			5,272	47
Ε. ΕΠΑΡΧ. ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ. 'Επιμίθιον εφόρων, μισθοί φυλάκων έπαρχιακών Μουσείων και μνημείων	»			5,139	20
Ϛ. ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ	»			9,784	05
Ζ. ΛΑΧΕΙΟΝ. του έτους 1889	»			21,970	50
Η. ΔΙΑΦΟΡΑ	»			338	82
				99,178	49

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Θ. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. 'Αγορά μετοχών της	»	84,995	—		
» » λαχειοφόρων όμολογιών της	»	5,120	—	90,115	—
» Καταθέσεις εν αύτῃ	»			10,000	—
Ι. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Λογαριασμοῦ Δημοσίου	»	20,305	45		
» » 'Εταιρίας	»	2,000	—	22,305	45
Τό όλον τών δαπανών	»			221,598	94
ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1889 εις μετρητά	»	12,109	35		
» » εις 8 όμολογίας του πατριωτικού δανείου μεταφερόμενα εις την περιουσίαν τῆς 'Εταιρίας	»	80	—	12,189	35
				233,788	29

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧ.

ΜΕΡΙΔΕΣ	Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1888		Πράξεις κατά τὸ 1889	
	Χρέωσις	Πίστωσις	Χρέωσις	Πίστωσις
Α. ΑΚΙΝΗΤΑ. Οικόπεδα καὶ οἰκίαι ἐν Ἀθήναις Κηφισία, Ἐλευσίνη κλπ.	29,080	88	5,272	47
Β. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Μετοχαὶ αὐτῆς 56	122,553	10	84,995	—
Γ. » » Λαχειοφ. ὄμολ. αὐτῆς 40			5,120	—
Δ. » » Καταθέσεις ἔντοκοι			10,000	—
Ε. ΔΗΜ. ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ	40,288	42	22,364	08
Ζ. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Λογαριασμῶ Δημοσίου	88,909	33 (*)	20,305	45
Ζ. » » Ἐταιρίας	1,000	—	2,000	—
Η. ΧΡΕΟΣ Γιαννοπούλου	44,000	62		
ΤΑΜΕΙΟΝ τοῦ 1889.	1,688	05	232,020	24
	327,520	40	382,077	24
			327,520	40
			709,597	64
			351,912	65
			357,684	99
				ἰσοζύγιον

Κατατεθειμένα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν :

64 ὄμολογα τῶν 125 ἑκατομμυρίων
56 μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς
10 ὄμολογ. λαχειοφ. »

(α) Διὰ πράξεις τοῦ 1889 ἀνέρχονται μόνον εἰς 8 ὄμολογα τοῦ πατριωτικοῦ δανείου ἀνερχόμενα εἰς . . . . . Δρ. 80.—
Ἄλλ' ἐν αὐτοῖς προσετέθησαν τὰ εἰσπραχθέντα ἐκ τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν ἐξαργυρωθέντων καὶ πωληθέντων χρεωγράφων πλέον τῆς ἀρχικῆς ἀγορᾶς των . . . . . » 22,284.08
22,364.08

ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1889.

Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1889		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
Χρέως	Πίστωσης		
34,353	35 (α)	(α) Λογαρ. τοῦ 1888	Δρ. 29,080.88
194,228	10 (β)	» 1889	» 34,353.35 πλέον Δρ. 5,272.47
5,120	— (γ)	(β) » 1888	» 422,553.10
25,040	— (δ)	» 1889	» 194,228.10 » » 71,675.—
41,833	57 (ε)	(γ) » 1888	» 5,120.— » » 5,120.—
1,000	—	» 1889	» 40,288.42
44,000	62	(δ) » 1888	» 25,040.— ἔλατ. Δρ. 15,248.42
12,109	35 (ς)	» 1889	» 88,909.33
		(ε) » 1888	» 41,833.57 ἔλατ. » 47,075.76
		» 1889	» 1,688.05
		(ς) » 1888	» 42,109.35 πλέον » 10,421.30
		» 1889	» 92,488.77 Δρ. 62,324.18
357,684	99		» 62,324.18
			Δρ. 30,164.59

(*) Εἰς τὰς προκαταβολὰς λογαριασμῶν Δημοσίου προσετέθη ἡ τοῦ 1888 χορηγία τοῦ γραμματέως μὴ συμπεριληφθεῖσα εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ παρελθόντος ἔτους . . . . . » 1,440.—

Λῆξις τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας Δρ. 31,604.59

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ

Λογαριασμός τοῦ ἔτους 1888	Δρ.	326,080.40
» 1889	»	357,684.99
Διαφορὰ ἐπὶ πλέον, ὡς ἀνωτέρω.	Δρ.	<u>31,604.59</u>

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ

Α. ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	1858 - 1888		1889		Όλον	
ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ						
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ Έτησιαι . . . . Δρ.	174,375	35	7,856	40	182,231	75
» Έκτακτοι . . . . »	75,303	61	80	—	75,383	61
» Εἰδικαί . . . . »	52,745	53			52,745	53
ΤΟΚΟΙ καὶ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ. Έν γένει. »	449,029	93	13,857	13	462,887	06
ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ. Έξαργύρωσ. κληρωθ. ὁμολογ. »	395,349	02	37,612	50	432,961	52
ΜΟΥΣΕΙΑ. Έξ εἰσιτηρίων . . . »	18,921	25	2,949	—	21,870	25
ΑΚΙΝΗΤΑ. Πώλησις ακινήτων . . »	10,258	93			10,258	93
» Ένοίκια . . . . »	7,090	08	300	—	7,390	08
ΚΑΠΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ . . . . »	14,920	72		—	14,920	72
ΔΙΑΦΟΡΑ . . . . »	20,016	52	1,120	30	21,136	82
ΑΡΧΑΙΟΛ. ΕΦΗΜΕΡΙΣ (παλαιά) καὶ κα- τάλογοι τῶν ἐν τοῖς Μουσείοις ἀργαίων. »	4,688	58			4,688	58
» » Νέα τῆς Γνῆ Περιόδ. »	8,708	20	3,092	50	11,800	70
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ . . . . »	4,720	09			4,720	09
ΛΑΧΕΙΟΝ . . . . »	1,097,991	62	72,531	20	1,170,522	82
	2,331,119	43	139,399	03	2,470,518	46
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ						
ΔΑΝΕΙΑ καὶ ἀπόληψις καταθέσεων . »	182,532	14	10,000	—	192,532	14
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΔΑΙ. Έποληφθεῖσαι . . »	589,910	72	69,381	21	659,291	93
ΒΙΟΜΗΧ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Έλληλόχρεως λογαριασμός . . . . »	839,116	92			839,116	92
ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Πώλησ. μετοχ. τῆς »			13,320	—	13,320	—
ΑΠΟΔΗΨΙΣ ΧΡΕΟΥΣ Γαλλοποδύλου. »	25,391	56			25,391	56
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ . . . . »	12,632	59			12,632	59
	3,980,703	36	232,400	24	4,212,803	60
ΤΑΜΕΙΟΝ. Έπόλοιπα διαχειρίσεως μέχρι τοῦ 1888 . . . . »			4,688	05	4,688	05
	3,980,703	36	233,788	29	4,214,491	65
Κύρια ἔσοδα . . . . Δρ.	2,470,518.46					
Διάφοροι λογαριασμοὶ . . . . »	1,742,285.14					
	<u>Δρ. 4,212,803.60</u>					

ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1858-1889.

Β'. ΠΛΗΡΩΜΑΙ	1858 - 1888		1889		"Όλοσ	
ΚΥΡΙΑ ΕΞΟΔΑ						
ΓΡΑΦΕΙΟΝ. Προσωπικόν, τυπωτικά, έξοδα διάφορα και Βιβλιοθήκη. Δρ.	101,049	32	9,502	70	110,552	02
ΜΟΥΣΕΙΑ. Προσωπικόν, αρχαιοθήκαι, φυλακεία, επίσκευαι και συγκολλήσεις αρχαίων . . . »	163,765	79	10,842	85	174,608	64
ΛΟΓΟΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ. . . . . »	247,170	44	7,060	10	254,230	54
ΑΡΧΑΙΑ. Άνασκαφαί εν γένει . . . »	613,714	81	29,267	80	642,982	61
» Επίσκευαι και αναστηλώσεις μνημείων . . . »	26,205	71			26,205	71
ΕΠΑΓΓ. ΑΡΧΑΙΟΤ. Προσωπ. έφόρων και φυλάκων έπαρχ. Μουσείων και μνημείων . . . »	88,896	40	5,439	20	94,035	60
» Περιαναγωγή και μεταφορά αρχαίων . . . »	3,305	83			3,305	83
ΤΟΚΟΙ. Έν γένει . . . . . »	31,786	37			31,786	37
ΑΚΙΝΗΤΑ . . . . . »	24,838	30	5,272	47	30,110	77
ΔΙΑΦΟΡΑ. Ποσοστά είσπρακτορ., έκμαγεία αρχαίων κτλ. . . . . »	13,139	42	338	82	13,477	94
» Προτομαί προέδρ. Έταιρ. . . . . »	1,696	43			1,696	43
» Συνδρομαί εις ξένους πρός συντέλεσιν ανασκαφών . . . »	446	43			446	43
ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ . . . . . »	1,886	18			1,886	18
ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ . . . . . »	275,792	30			275,792	30
ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ και λαχειοφόροι όμολογιαί αύτης . . . »	85,622	43	90,415	—	175,737	43
ΔΑΧΕΙΟΝ . . . . . »	473,086	66	21,970	50	495,057	46
ΑΚΙΝΗΤΑ. Έπίσκευαι . . . . . »	671	15			671	15
ΑΡΧΑΙΟΛ. ΕΦΗΜ. (Νέα Γης Περιόδ.) »	49,329	65	9,784	05	59,113	70
	2,202,403	32	189,293	49	2,391,696	81
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ						
ΔΑΝΕΙΑ. . . . . »	65,625	—			65,625	—
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Άποληπτέαι. . . »	730,685	69	22,305	45	752,991	14
ΒΙΟΜΗΧ. ΤΡΑΠΕΖΑ. . . . . »	839,116	92			839,116	92
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ . . . . . »	10,838	57			10,838	57
ΔΑΘΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ . . . . . »	267	87			267	87
ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ. . . . . »	117,800	—	10,000	—	127,800	—
	3,966,737	37	221,598	94	4,188,336	31

ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ

ΤΗΣ Β'. ΕΞΑ

ΧΡΕΩΣΙΣ			
Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1889 Β. Διατάγματος ἐξεδόθησαν 50,000 γραμμᾶτια τοῦ λαχείου ἀνὰ δρ. 2 ἕκαστον φέροντα Δρ.	100,000	—	
Ἐκ τούτων ἔμειναν διὰ λογαριασμόν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας μὴ πωληθέντα γραμμᾶτια 7,900 φέροντα . . . . . »	15,800	—	
Ἐπωλήθησαν 42,100 φέροντα . . . . . »			84,200
Εἰσεπράχθησαν δὲ καὶ ἀπὸ ὑπερτίμησιν χρυσῶν νομισμάτων . . . . . »			529
Ἐκ τούτων εἰσῆχθησαν εἰς τὸ ταμεῖον διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 34 διπλοτ. . . . . »	2,067	35	84,729
» 37 » . . . . . »	2,600	—	
» 40 » . . . . . »	5,570	—	
» 42 » . . . . . »	10,550	50	
» 45 » . . . . . »	18,740	—	
» 46 » . . . . . »	32,851	15	
» 52 » . . . . . »	152	20	
	72,531	20	
Ὑπάρχουσιν εἰς χεῖρας τοῦ διαχειριστοῦ μετρητὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν παρουσιαζομένων κερδησάντων κλήρων . . . . . »	3,524	61	
Εἰς 33 χρηματικὰ γραμμᾶτια διαφόρων ταμείων μὴ ἐξαργυρωθέντα εἰσέτι. . . . . »	6,925	40	
Ὁφείλοντο τὴν 31 Δεκεμβρίου 1889 ἀπὸ ἀνταποκριτᾶς . . . . . »	1,748	—	
	84,729	21	84,729
Δρ.	84,729	21	84,729

ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

ΜΗΝΙΑΣ 1889.

ΠΙΣΤΩΣΙΣ			
α) Μισθός προσωπικοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα ἀριθ. 7, 20, 35, 57, 89, 113, 129, 130, 157, 158, 172, 177, 202 καὶ 221 . . . Δρ.	3,310	—	
β) Ἄμοιβή τοῦ προσωπικοῦ καὶ τοῦ ἐξαγαγόντος τοὺς κλήρους ὡς τὰ ἐντάλματα ἀριθ. 212 καὶ 213 . . . . . »	700	—	
γ) Προμήθεια εἰς τοὺς πωλήσαντας γραμμάτια τοῦ λαχείου ἀξίας δρ. 82,552 ὡς τὸ ἐντάλμα ἀρ. 231 . . . . . »	7,666	15	
δ) Εἰς ἔξοδα διάφορα ὡς τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀρ. 135, 136, 137, 173 καὶ 232 . . . »	1,894	35	
ε) Ἐξαργύρωσις 40 κερδησάντων γραμματίων ὡς τὸ ἐντάλμα ἀρ. 230 . . . . . »	8,400	—	
	21,970	50	
ς) Ἐξαργυρωτέα γραμμάτια ἐκ τῶν κερδησάντων μὴ παρουσιασθέντα ἔτι ἤτοι			
1 δραχμῶν 2,500 . . . . Δρ. 2,500			
2 » 500 . . . . » 1,000			
3 » 300 . . . . » 900			
8 » 100 . . . . » 800 »	5,200	—	
Προμήθεια ἀναλογοῦσα ἐπὶ τῶν ὀφειλομένων δραχμῶν 1748 πρὸς 10 % . . . »	174	80	
	27,345	30	
Καθαρὸν κέρδος τῆς ἐταιρίας ἐκ τῶν κερδησάντων κλήρων καὶ τοῦ λαχείου . . . »	57,383	91	
			84,729 21
			84,729 21

Ἐπειτα ἐξελέχθησαν ἐλεγκταὶ τῶν λογαριασμῶν οἱ Δ.
Γ. Μακκᾶς, Μ. Λαμπρινίδης καὶ Θ. Καλογερόπουλος, καὶ
ἡ Συνέλευσις, διελύθη περὶ ὥραν μεσημβρίας.

Ὁ πρόεδρος τῆς ἐταιρίας ἔπεμψε πρὸς τὸ γραφεῖον αὐτῆς
τὴν ἐπιούσαν τῆς συνελεύσεως ταύτης τὴν ἐπομένην ἐπι-
στολήν·

Κύριε Γραμματεῦ,

Μὴ δυνηθεὶς χθὲς ἕνεκα ἀδιαθεσίας νὰ προσέλθω εἰς τὴν Συνέ-
λευσιν τῶν ἐταίρων καὶ ν' ἀνακοινώσω αὐτοῖς τὰ περὶ τοῦ πέρυ-
σιν ἀναγγεληθέντος λαχειοφόρου δανείου ὑπὸ τῆς ἐν Βιέννῃ Union-
Bank, ἀπευθύνω πρὸς ὑμᾶς σήμερον τὴν παροῦσαν, μετὰ τῆς
παρακλήσεως ὅπως καταχωρισθῇ αὕτη ἐν τοῖς Πρακτικοῖς ἐπὶ τῷ
τέλει τῆς ὑπάρξεως ἐν αὐτοῖς τῆς περὶ τῆς τύχης τοῦ εἰρημένου
λαχειοφόρου δανείου εἰδήσεως καὶ τῆς ἐντεῦθεν πληρώσεως τοῦ
ἄλλως περὶ αὐτοῦ ὑπολειφθησομένου χάσματος.

Συμφώνως πρὸς τὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δοθεῖσαν εἰς ἐμὲ
ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἄδειαν ὑπέγραψα μετὰ τῶν ἀρμοδίων με-
λῶν τῆς Κυβερνήσεως τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος σύμβασιν περὶ τοῦ
λαχειοφόρου δανείου μετὰ τῆς ἐν Βιέννῃ Union-Bank, ὑφ' οὗς
ὄρους εἶχον τότε ὁ ἴδιος ἐξηγήσει. Δυστυχῶς ὅμως, εὐθὺς ἔπειτα
ἡ σύμβασις αὕτη ἐματαιώθη καθ' ὀλοκληρίαν, ἀποβάσα χάρτης
ἄγραφος, διότι ἡ Αὐστροουγγαρικὴ Κυβέρνησις εἶχε σπεύσει ἐν τῷ
μεταξὺ ν' ἀπαγορεύσῃ διὰ νόμου τὴν κυκλοφορίαν τοῦ λαχείου
ἐντὸς τοῦ οἰκείου κράτους. Κατὰ ῥητὸν δὲ ὅρον τῆς περὶ ἧς ὁ λό-
γος συμβάσεως, αὕτη εἶδει νὰ θεωρηθῇ ἄκυρος καὶ μὴ οὔσα εὐθὺς
ὡς ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας ἤθελεν ἐπέλθῃ ἡ μνημονευθεῖσα
νομοθετικὴ ἀπαγόρευσις.

Ἡ Ἑλληνικὴ ὅμως Κυβέρνησις ἐπιμείνασα εἰς τὰς εὐνοϊκὰς
διαθέσεις αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ἐταιρίας, περὶ οὗ καὶ ἄλλοτε

καὶ πέρυσιν ἐποησάμην λόγον, ἔσπευσεν ὄχι μόνον ν' ἀνανεώσῃ τὸ ὑπὲρ αὐτῆς λαχείον, οὐτινος ἰδρυθέντος ἐν ἔτει 1874 ἢ προθεσμία εἶχε λήξει, ἀλλὰ καὶ νὰ διαρρυθμίσῃ αὐτὸ ἐπὶ νέων καὶ εὐρυτέρων βάσεων, καθ' ὅσον τοῦ λοιποῦ ἀντὶ τῆς μέχρι τότε μῆς, θὰ γίνωνται δύο ἐκκυβεύσεις κατ' ἔτος, ὅθεν καὶ τὰ ἔσοδα τὰ ἐκ τοῦ λαχείου θέλουσι περίπου, ὡς ἐλπίζομεν, διπλασιασθῆ μὴ ὑπολειπόμενα κατὰ πολὺ τῶν δραχμῶν ὀγδοήκοντα χιλιάδων κατ' ἔτος μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων.

Τὸ δὲ Β. διάταγμα περὶ τοῦ λαχείου τούτου τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας φέρει χρονολογίαν τῆς 24 Ἰουνίου 1889 καὶ ἐδημοσιεύθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 166 τῆς 27 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, συμπληρωθὲν δι' ἑτέρου ὁμοίου τῆς 14 Αὐγούστου 1889, δημοσιευθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 210 τῆς 19 Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ φύλλῳ τούτῳ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως εὔρηται κατακεχωρισμένον καὶ ἔγγραφον ἐκ τοῦ γενικοῦ Λογιστηρίου, περὶ διορθώσεως λάθους, παρεισφρήσαντος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰρημένων διαταγμάτων. Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μετὰ πάσης πρὸς ὑμᾶς, κ. γραμματεῦ, ὑπολήψεως.

A. A. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ

Μετὰ δύο δ' ἑβδομάδας, τῇ 11 Φεβρουαρίου 1890, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10^η πρὸ μεσημβρ. συνελθόντων αὐθις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐταίρων ἑκατὸν τεσσάρων, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρίας Ἄλ. Κοντόσταυλος ἀνήγγειλε τὸν κατὰ τὸν ὀργανισμὸν τῆς Ἐταιρίας σκοπὸν τῆς σημερινῆς Συνελεύσεως, ἥτοι ἀκρόασιν τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐλεγκτῶν καὶ ἐκλογὴν τοῦ Συμβουλίου διὰ δύο ψηφηφοριῶν. Ὅθεν παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς Μιχ. Λαμπρινίδης ἀνέγνω τὰ ἑξῆς:

Πρὸς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν ἐταίρων τῆς ἐν
'Αθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας.

Ἐντιμοὶ Κύριοι,

Τῇ ὑμετέρᾳ ἐντολῇ ἐπόμενοι προέβημεν, οἱ ὑπογεγραμμένοι, εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν διαφορῶν λογαριασμῶν τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας τοῦ λήξαντος ἔτους 1889, παραβαλόντες τὰ διάφορα κεφάλαια τοῦ δημοσιευθέντος Ἰσολογισμοῦ πρὸς τὰς ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς Ἐταιρίας ἐγγραφάς, ταύτας δὲ κατ' ἀντιπαραβολὴν πρὸς τὰ στελέχη τῶν ἐντολῶν τῆς τε εἰσπράξεως καὶ πληρωμῆς, πάντα δὲ ταῦτα εὗρομεν καλῶς ἔχοντα, καὶ κατὰ τὴν προσήκουσαν λογιστικὴν τάξιν καὶ ἀκρίβειαν τηρούμενα.

Πρὸ παντὸς ἐλέγχου, τῇ αἰτήσῃ ἡμῶν, ἐπεδείχθησαν ἡμῖν αἱ ἀποδείξεις τῆς παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ καταθέσεως τῆς εἰς χρεώγραφα περιουσίας τῆς Ἐταιρίας, πλὴν τῶν 10 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Ῥώμα, περὶ ὧν ἐδηλώθη ἡμῖν ὅτι αἱ μετοχαὶ αὗται δὲν παρεδόθησαν τῇ Ἐταιρίᾳ, δικαιοῦμένη κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ διαθέτου νὰ εἰσπράττῃ τὰ μερίσματα αὐτῶν καθ' ἑξαμηνίαν, τοῦτο δὲ πράττει ἀνέκαθεν. Ἡ περιουσία δ' αὕτη τῆς Ἐταιρίας συμφώνως πρὸς τὸν Ἰσολογισμόν ἀποτελεῖται κατὰ τὴν 31ῃν Δεκεμβρίου 1889 1) ἐκ 56 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμπεριλαμβανομένων εἰς ταύτας καὶ τῶν δέκα μετοχῶν τοῦ κληροδοτήματος Ῥώμα, 2) ἐξ 64 ὁμολογιῶν τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομμυρίων καὶ 3) ἐκ δέκα λαχειοφόρων ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Ἐπιλαμβανόμενοι ἤδη τῆς ἀναλύσεως τῶν τοῦ Ἰσολογισμοῦ κεφαλαίων κατὰ τὴν σειρὰν αὐτοῦ ἐπικαλούμεθα ἔν τισιν αὐτῶν τὴν ὑμετέραν προσοχὴν.

Εἰσπράξεις.

Α'. Συνδρομαί· δραχ. 7,936.40. Τὰ ἐκ συνδρομῶν ἔσοδα τῆς

Ἐταιρίας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος οὐσιωδῶς ἠλαττώθησαν, τὰ ἐξ ἐκτάκτων δὲ μάλιστα συνδρομῶν σχεδὸν ἐξουθενίσθησαν, διότι καὶ αὐταὶ αἱ ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ ἀναγραφόμεναι 80 δραχμαὶ συνίστανται εἰς 8 ὁμολογίας τοῦ πατριωτικοῦ δανείου.

Ἡ τοιαύτη πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐταιρίαν καὶ τὸν εὐγενῆ αὐτῆς σκοπὸν ἀδιαφορία τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλλήνων δὲν δύναται νὰ προδίδῃ ἐλάττωσιν τῆς πρὸς ἡμᾶς ὑπολήψεως τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας, διότι καὶ τὰ ἔργα καὶ οἱ καρποὶ ἡμῶν τοῖς πᾶσιν ὑπόκεινται ἐμφανῆ. Βεβαίως ἀτυχές τι ἐπεισόδιον πρὸ τινων ἐτῶν ἐκλόνησε καὶ δικαίως τὰς πεποιθήσεις τοῦ κοινοῦ· ἡ ἔκτοτε ὁμῶς ἐπικρατήσασα τάξις καὶ ἀκριβεία ἔδει νὰ διαλύσῃ πᾶν νέφος ἀμφιβολίας. Φαίνεται μᾶλλον ὅτι ἐν τῷ αἰῶνι τῆς ὕλης καθ' ὃν ζῶμεν, καὶ οἱ φιλόρχαιοι ὀσημέραι ἐλαττοῦνται, τὸν δ' ἔρωτα πρὸς τὰ κειμήλια τῶν εὐκλεῶν ἡμῶν προγόνων ἀντικαθιστῶσι κατὰ μικρὸν πρακτικώτεροι ἀδυναμίαι.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, φρονοῦμεν, ὅτι διὰ θετικωτέρας ἐνεργείας δεόν νὰ ὑποδαυλίξῃ τὸν ὀσημέραι ψυχραίνόμενον ζῆλον τῶν παρά τε τοῖς Ἑλλήσι καὶ τοῖς ἀλλοδαποῖς φίλαρχαίων, εἰς τοῦτο δὲ νομίζομεν ὅτι τὰ μάλα δύναται νὰ συντελέσῃ ἡ μεῖζων διάδοσις τῆς ἀρχαιολογικῆς ἡμῶν Ἐφημερίδος, ἐν ἣ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀναγέγραπται.

Β'. *Τόκοι ἐν γένει· δραχ.* 2,697.40. Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἐξαργύρωσιν τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἐξοφληθέντων ἐθνικῶν δανείων καὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τόκου τῶν νεωτέρων, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἠλάττωσε τὴν εἰς δημόσια χρεώγραφα περιουσίαν τῆς Ἐταιρίας εἰς μόνον 64 ὁμολογίας τοῦ νέου δανείου τῶν 125 ἑκατομμυρίων, ἐφ' ᾧ καὶ ὁ ἐκ τούτου τόκος παρουσιάζεται ἠλαττωμένος.

Γ'. *Μέρισμα 53 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς· δραχ.* 11,160. Διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον αἱ μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἠξήθησαν εἰς 53, ἐφ' ᾧ καὶ τὸ ἐκ τῶν μερισμάτων αὐτῶν ἔσοδον ἀναλόγως ἠξήσεν.

Δ'. *Δημόσια χρεώγραφα· δραχ.* 37,612.50. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ Ἐταιρία ἡμῶν εἰσέπραξεν ἐκ κληρωθειῶν καὶ ἐξαργυρωθειῶν ὁμολογιῶν τῶν ἐξοφληθέντων ἐθν. δαν. δρ. 37,612.50.

Ε'. Μουσεια· δραχ. 2,949. Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ Ἐταιρία ἡμῶν εἰσέπραξεν ἐξ εἰσόδων εἰς τὰ Μουσεια καὶ ἐκ πωλήσεως καταλόγων τὸ ἄνωτέρω ποσόν. Τὸ ἔσοδον τοῦτο δὲν νομίζομεν ἄδικον· τὸν αὐτὸν φρονοῦμεν ὅτι τακτοποιούμενον δύναται νὰ κατασταθῇ οὐσιώδης πόρος διὰ τὴν Ἐταιρίαν ἣτις εἶναι εὐλογον νὰ εἰσπράττη δικαιώματα εἰσόδου ἐκ τῶν ἐπισκεπτομένων τὰς ἀρχαιότητας, ἅς διὰ τοσούτων κόπων καὶ θυσιῶν εἰς φῶς ἤγαγεν, ἀφοῦ μάλιστα οἱ πόροι οὗτοι εἰς τὸν αὐτὸν χρησιμεύουσι σκοπόν. Ἐπιτρέποντες ἐλευθέραν τὴν εἰσοδον καθ' ὠρισμένης τῆς ἑβδομάδος ἡμέρας καὶ τοποθετοῦντες κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας μηχανικούς μετρητὰς εἰς τὰς εἰσόδους τῶν Μουσείων θὰ ἔχωμεν ἀσφαλῆ τῶν εἰσερχομένων γνώμονα καθ' ἑκάστην.

Σ'. Λαχείου· δραχ. 72,531.20. Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουνίου π. ἔ. Β. Διατάγματος, ἐπὶ νέων βάσεων κανονίσαντος τὰ τοῦ λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας, ἐξεδόθησαν 50 χιλιάδες γραμμᾶτια τῶν 2 δραχμῶν ἕκαστον, ὧν ἀπέμειναν τῇ Ἐταιρίᾳ, μὴ πωληθέντα, γραμμᾶτια 7,900, διετέθησαν δὲ ἐν ὄλῳ 42,100, ἅτινα ἀπέφερον τῇ Ἐταιρίᾳ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην . . . . . Δρ. 84,200.—	
Ἐπὶ πλέον εἰσεπράχθησαν ἐξ ὑπερτιμήσεως χρυσοῦ . . . . . »	529.21
Ἦτοι ἐν συνόλῳ . . . . . Δρ.	84,729.21
Ἐκ τούτων εἰσῆχθησαν εἰς τὸ ταμεῖον, ὡς ἄνωτέρω, ... Δρ.	72,531.20
Παρέμειναν εἰς χεῖρας τοῦ διαχειριστοῦ διὰ τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν ὑπολειπομένων κερδησάντων λαχνῶν . . . »	3,524.61
Τὰ μὴπω ἐξαργυρωθέντα χρηματικὰ γραμμᾶτια διαφόρων δημοσίων ταμείων ἐξ ἀντιτίμου λαχείων . . . . . »	6,952.40
Τὰ ὀφειλόμενα παρὰ διαφόρων ἀνταποκριτῶν . . . . . »	1,748.—
	» 84,729.21

Ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων καὶ εἰσπραχθησομένων τούτων δραχ. 84,729.21 ἀπέμειναν καθαρὸν κέρδος εἰς ὄφελος τῆ Ἑταιρίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν κερδησάντων κλήρων ἐκ τῶν μὴ ἐκποιηθέντων, δραχ. 57,388, τῶν ἐπιλοίπων δραχ. 27,345.30 δαπανηθεισῶν ὡς ἐξῆς :

Εἰς μισθοὺς καὶ ἀμοιβὴν τοῦ ἐπὶ τοῦ λαχείου προσωπικοῦ	Δρ.	4,010.—
Εἰς προμηθειὰς ὑπὲρ τῶν πωλητῶν τῶν γραμ- ματίων	»	7,840.95
Εἰς ἐξαργύρωσιν κληρωθέντων λαχνῶν	»	13,600.—
Εἰς διάφορα ἐξόδα	»	1,894.35
	Δρ.	<u>27,345.30</u>

Z'. Διάφορα· δραχ. 1,120. Ἦτοι ἀπὸ ἀμοιβῆν κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν δραχ. 416.66, ἀπὸ ὑπερτίμησιν χρυσῶν νομισμάτων δραχ. 331.64 καὶ ἐκ πωλήσεως λίθων δραχ. 372.

H'. Ἐνοίκια· δραχ. 300. Ταῦτα εἰσπράττονται ἐκ μικρῶν τινων οἰκίσκων τῆς Ἑταιρίας.

Θ'. Ἐφημερίς Ἀρχαιολογική· δραχ. 3,092.50 Περὶ ταύτης ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῶν ἐξόδων.

I'. Ἐθνικὴ Τράπεζα· δραχ. 10,000. Ἀπόληψις παρ' αὐτῇ καταθέσεως.

IA'. Ἐθνικὴ Τράπεζα· δραχ. 13,320. Ἐξ ἀντιτίμου πω-
λήσεως μετοχῶν τῆς.

Ἐκ τῶν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐτησίων εἰσπράξεων τὸ Διοικητι-
κὸν Συμβούλιον ποιεῖται τὰς ἐνιαυσίους δαπάνας. Ἐπειδὴ δὲ
πολὺ ὀρθῶς ἐλήφθη τὸ μέτρον νὰ μὴ μένωσι πολλὰ χρήματα εἰς
τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας, τὰ μὲν περισσεύοντα χρήματα κατα-
τίθενται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, μετὰ δὲ τὴν ἐξάντλησιν
αὐτῶν εἰς τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας ἐκποιουῦνται χρεώγραφα τῆς
Ἑταιρίας πρὸς κάλυψιν αὐτῶν. Οὕτω κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐγένε-
το κατάθεσις παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ δραχ. 10,000, μετὰ
τὴν ἐξάντλησιν δ' αὐτῶν ἐπωλήθησαν 3 μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς
Τραπέζης, ἐξ ὧν εἰσπράχθησαν δραχ. 13,320.

Ἀντὶ τῆς τοιαύτης ληψοδοσίας ἠθέλομεν συστήσει εἰς τὸ Διοι-

κητικόν Συμβούλιον, ἵνα ἐπὶ τῇ ἐνεχυριάσει τῶν χρεωγράφων τῆς Ἑταιρίας ἐπιδιωχθῆ παρα τινὶ Τραπεζῇ πίστωσις ἐπὶ ἀνοικτῶ λογαριασμῷ καὶ ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ, ἣν νομίζομεν λίαν ἐφικτὴν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ Ἑταιρία θέλει εἰσάγει, καθ' ὅσον εἰσπράττει, τὰ περισσεύοντα χρήματα, θὰ λαμβάνη δὲ δι' ἐπιταγῶν ὅ,τι τῇ ἀναγκαιοῖ· καὶ οὕτως ἐνῶ ἀφ' ἐνός τὸ χρήμα δὲν θὰ μένη ἄτοκον οὐδ' ἐπὶ μίαν ἡμέραν, ἀφ' ἐτέρου θὰ λείψῃ ἡ ἀγοραπωλησία χρεωγράφων διὰ τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας.

IB'. Ἀπόληψις προκαταβολῶν δραχ. 69,381.21. ὦν δρ. 67,381.21 ἐκ τῶν γενομένων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου καὶ δραχ. 2,000 διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἑταιρίας.

Αἱ προκαταβολαὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, ὧν ὁ σκοπὸς ἀποβαίνει ἡμῖν γνωστός, ἀνήρχετο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1888 εἰς δραχμὰς 88,903.33, εἰς ταύτας προσετέθησαν κατὰ τὸ 1889 δραχμαὶ 20,305.45 ἀνελθοῦσαι οὕτω εἰς δραχμὰς 109,214.78, ἐξ ὧν ἀπεδόθησαν τῇ Ἑταιρίᾳ κατὰ τὸ 1889 δραχ. 67,381.21 ἀπέμεινε δὲ ὑπόλοιπον δραχ. 41,833.57.

Αἱ εἰς λογαριασμὸν τῆς Ἑταιρίας προκαταβολαί, ἀνελθοῦσαι κατὰ τὸ 1889 εἰς δραχμὰς 2,000, προέρχονται ἀπὸ προκαταβολὰς παρεχομένης τοῖς κκ. Ἐφόροις τῶν ἀρχαιοτήτων χάριν τῶν διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἑταιρίας γενομένων ἐργασιῶν ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ.

Πληρωμαί.

Ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ Ἰσολογισμοῦ ἐνομίσαμεν περιττὸν νὰ προβῶμεν εἰς λεπτομερῆ κατὰ κεφάλαιον ἀνάλυσιν, τοῦ Ἰσολογισμοῦ ἄλλως τε παρέχοντος σαφῆ ἐξήγησιν, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τὰ πλεῖστα τούτων κεφάλαια, ὡς ἀναγέγραπται ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ, πλὴν ἐλαχίστων ἀυξομειώσεων εἶναι ἐπανάληψις καὶ ἀντιγραφὴ ἐκ τῶν Ἰσολογισμῶν τῶν προγενεστέρων ἐτῶν.

Τὰ δαπανηθέντα εἰς ἀνασκαφὰς κατὰ τὸ 1889 ἀνῆλθον εἰς δραχ. 29,267.20 ἀπέναντι δραχ. 86,342.30 δαπανηθειῶν τῷ 1888 καὶ δραχ. 41,225.75 δαπανηθειῶν κατὰ τὸ 1887. Ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν ἀριθμῶν τούτων ἐξάγεται ὅτι κατὰ τὸ

λήξαν ἔτος ὑπῆρξαν λίαν φειδωλοὶ εἰς ἀνασκαφάς, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἓνα τῶν κυρίων ἡμῶν προορισμῶν, εἰς τοῦτο βεβαίως συνετέλεσεν ἡ ἐλάττωσις τῶν πόρων ἡμῶν. Ἄς εὐχηθῶμεν ἵνα εἰς τὸ μέλλον τὸ κεφάλαιον τοῦτο τοῦ Ἰσολογισμοῦ βαινή ἀυξάνον, συναυξανομένων καὶ τῶν πόρων ἡμῶν.

Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ 1889 δραχ. 9,784.05 ἀπέναντι δρ. 4,933.70 δαπανηθεισῶν τῷ 1888 καὶ δραχ. 6,502.85 δαπανηθεισῶν τῷ 1887. Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἡμεῖς συνιστῶμεν μείζονα ἐλευθεριότητα, ἐπιθυμοῦντες ἵνα αἱ ἐν αὐτῇ εἰκόνες ὧσιν ὅσον οἶόν τε ἐντελεῖς. Διὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἡμῶν Ἐφημερίδος γίνονται δῆλα εἰς τοὺς ξένους καὶ τοὺς παρ' ἡμῖν φιλαρχαίους τὰ προιόντα τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, ἀπεικονίζονται δὲ τὰ ἀνακαλυπτόμενα εὐκλεῆ κειμήλια τῶν ἡμετέρων προγόνων, δέον ὅθεν αὕτη νὰ ἐκδίδηται μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας καὶ φιλοκαλίας, πρὸς τοῦτο δὲ δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα φειδωλοί. Πρὸς μείζονα διάδοσιν δὲν νομίζομεν ἄσκοπον τὴν ἐλάττωσιν τῆς συνδρομῆς, ἥτις δέον νὰ ἦ ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς κκ. Ἐταίρους.

Οὕτω μετὰ τὰς γενομένας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος δοσοληψίας ἡ περιουσία ἡμῶν ηὔξηθη ἀπὸ δραχ. 326,080.40 τοῦ 1888 εἰς δραχ. 357,684.90 κατὰ τὸ 1889, ἦτοι κατὰ δρ. 31,604.59. Ἡ αὐξησης ὅμως αὕτη, ἥτις κυρίως ὀφείλεται εἰς τὴν ἐξαργύρωσιν ἐπ' ἀρτίῳ τῶν ἐξοφληθέντων ὑπὸ τοῦ Κράτους δημοσίων χρεωγράφων ἀπέναντι κατωτέρων τιμῶν, εἰς ἃς ἀπεκτίθησαν, δὲν συνεπάγεται καὶ ἀντίστοιχον αὐξησην τῶν πόρων ἡμῶν, διότι ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς δημοσίας πίστεως ὁ τόκος τῶν ἀποκτηθέντων νέων χρεωγράφων ἐν σχέσει πρὸς τὰς τιμὰς τῆς ἀποκτήσεως αὐτῶν εἶναι πολὺ κατώτερος· οὕτως ἐνῶ ἐκ τῶν ἐξαργυρωθέντων χρεωγράφων ἀπελαμβάνομεν τόκον 8-10 τοῖς $\frac{0}{100}$ ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς ἀποκτήσεώς των, ἐπὶ τῶν νέων χρεωγράφων, ἅτινα ἀπεκτήσαμεν ἐκ τῶν χρημάτων τῶν ἐξοφληθέντων ἐν σχέσει πρὸς τὰς τιμὰς τῆς ἀποκτήσεως ὁ τόκος εἶναι ἐλάσσων τῶν 6 $\frac{0}{100}$. Καὶ αὐτῶν τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀγοραίαν αὐτῶν ἀξίαν τὸ μέροςμα εἶναι ἥσον τῶν 6 $\frac{0}{100}$.

Εἰς τὰ ἀκίνητα ἡμῶν προσετέθη τὸ ἐν Ἐλευσίνι ἀνεγερθὲν

διὰ δαπάνης δραχ. 5,272.47 Μουσείον, ἀπαραίτητον διὰ τὴν συλλογὴν καὶ φύλαξιν τῶν ἐκεῖ εὐρημάτων.

Τὸ ὑπόλοιπον τῆς εἰς τὴν Ἑταιρίαν ὀφειλῆς τοῦ Δημοσίου ἐκ προκαταβολῶν διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ γενομένων ἠλαττώθη, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἀπὸ δραχ. 88,909.33 εἰς δραχ. 41,833.57.

Καὶ τέλος τὸ ὑπόλοιπον τῆς ὀφειλῆς τοῦ Γιαννοπούλου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, παρέμεινεν οἷον ἦτο καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1888· ἦτοι δραχ. 44,000.62 μὴ ὑπολογισθέντων τόκων. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἔχει καθήκον νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἐξαλειφθῇ ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς Ἑταιρίας ἡ ὀφειλὴ αὕτη χάριν αὐτῆς τῆς ὑπολήψεως ἡμῶν.

Καταλήγοντες τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν καθήκον ἡμῶν ὑπολαμβάνομεν νὰ παρακαλέσωμεν τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς τῷ Ταμίᾳ τῆς Ἑταιρίας κ. Γ. Νικολαΐδῃ καὶ τῷ βοηθῷ αὐτοῦ κ. Δροσίνῃ διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ τάξιν μεθ' ἧς τηροῦνται τὰ βιβλία τῆς Ἑταιρίας καὶ διεξάγονται αἱ ληψοδοσίαι αὐτῆς.

Ἡ ἐπὶ ἀλλεπαλλήλους περιόδους ἀπονεμομένη ἐμπιστοσύνη τῶν κκ. Ἑταίρων εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τὰ λοιπὰ μέλη αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν ἀκάματον Γραμματέα κ. Στ. Κουμανούδην, ὃν οὔτε ἡ ἡλικία οὔτε αἱ περιπέτειαι τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου δὲν κατεπόνησαν εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς ἀρχαιοτήτος ἐργασίας αὐτοῦ, εἶναι δεῖγμα τῆς δικαίως ὀφειλομένης αὐτοῖς εὐγνωμοσύνης ἡμῶν καὶ παντὸς φιλαρχαίου διὰ τοὺς κόπους αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Φεβρουαρίου 1890.

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ

Μ. ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗΣ

Δ. Γ. ΜΑΚΚΑΣ

Τὸ τρίτον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς κ. Θ. Καλογερόπουλος ἐδήλωσε διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευμένης ἐπιστολῆς του ὅτι ἕνεκα ἀσχο-
λιῶν δὲν δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐξέλεγχιν τῶν λογα-
ριασμῶν.

Κύριοι Ἐλεγκταί,

Καὶ ἄλλοτε ἐξελέγην μέλος τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς
καὶ ἔλαβον μέρος, ἀτυχῶς ἐφέτος, ἕνεκεν πολυασχόλου ἐργασίας
δὲν δύναμαι νὰ συμμεθέξω τῶν ἐργασιῶν Ὑμῶν καὶ σὰς παρα-
καλῶ νὰ φροντίσῃτε περὶ τῆς ἀντικαταστάσεώς μου.

Λυπούμενος ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ἐκπληρώσω τὸ καθήκόν μου
ὡς ἐπεθύμουν

Διατελῶ εὐπειθέστατος
Θ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, εἴ τις τῶν
ἐταίρων ἔχει τι νὰ παρατηρήσῃ, εἰς τῶν ἐταίρων ἐσύστησεν
εἰς τὸ Συμβούλιον ὅπως συμμορφωθῇ πρὸς τὴν τῶν ἐλεγ-
κτῶν πρότασιν, τὴν περὶ καταθέσεως τῶν χρημάτων τῆς
Ἐταιρίας εἰς τινὰ τῶν ἐνταῦθα τραπεζῶν ἐπ' ἀνοικτῶ λο-
γαριασμῶ.

Εἶτα προέβησαν οἱ ἑταῖροι εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Συμ-
βουλίου. Ἐψήφισαν ἐν τῇ Α' ψηφηφορία ἑκατὸν τέσσαρες
ἐταῖροι. Γενομένης δὲ τῆς διαλογῆς ἀνεκηρύχθησαν ὑπὸ
τοῦ κατὰ πρότασιν τοῦ προέδρου κατέχοντος τὴν ἔδραν ἀν-
τιπροέδρου οἱ ἐξῆς:

Πρόεδρος Ἄλ. Κοντόσταυλος	διὰ ψήφων	91
Ἀντιπρόεδρος Σπ. Φιντικλῆς	«	88
Γραμματεὺς Στ. Α. Κουμανούδης ...	«	87
Ταμίας Γ. Νικολαΐδης	«	78

Ἐν δὲ τῇ Β' ψηφηφορία, προεδρεύοντος πάλιν τοῦ ἀν-

τιπρόεδρου, ἐψήφισαν ἑταῖροι ἑκατὸν τεσσαράκοντα τρεῖς καὶ μετὰ τὴν διαλογὴν ἀνεκηρύχθησαν σύμβουλοι οἱ ἑξῆς·

Δημοσθ. Τξιθανόπουλος	διὰ ψήφων	106
Ἄχιλ. Ἀγαθόνικος	«	92
Π. Καθβαδίας	«	89
Στέφ. Δραγούμης	«	87
Κυρ. Μυλωνᾶς	«	80
Δημ. Φίλιος	«	80
Ἄντ. Οἰκονόμος	«	79

καὶ ἡ Συνέλευσις διελύθη περὶ ὥραν 1^ην μετὰ μεσημβρίαν.

